

308427

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. I.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ మార్చి నెల 11 వ తేది గురువారము

No. 314

సంపుటము. ౧.

ఆ సం ద వా మ సం వ త్స ర షా ల్ప న బ ము త వ కా ద శి రం

సంచిక 3౧౪

గృహనిర్మాణములో అవసరమైన
ప్రయత్నమును తగ్గింపుడు.

శ్రేయమానులు.

గృహము నిర్మింపబడుటలో ముఖ్యమైన భిన్నకలకళా. అట్టి కలకళానుకూలముగా కొంచెము జాగ్రత్తగా నుండిన చాలలాభము కలదు. వేయేల, మానవ్య గృహమునకు కావల సిన రంగున శ్రేయ కలప చిన్న కిటికీలనుంచి మూలములవరకు పరిశీలించు అన్ని రకములు; కమ్మలు, వానములు, బల్లలు, చూలములు, పెద్దచూలము, చవుకగా దొరకును.

ఆర్. యస్. ఆర్. బటన్సు.

స్త్రీలుమాత్రమే చుకలు. రీపరుబర్లలు మొదలుగాగల వన్ని మరియితర మాన్యుకల పయము మద్రాసు ధరకంటె తక్కువ. బెజవాడ, శేనాలి, బందరు గుంటూరు, భాషట్ల తాలూకాలు విజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకాలున్న మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామిర్యము; రయిలుకాశ్చీలు తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కంట్రాక్టు కల్పన గ్రంథము, కాకినాడ.

గమనింపుడు.

ఫోటో లెజుకలములు (బుగారు పోలింగలవి) వెబ్ ట్యూబ్, బ్లాక్ బక్స్, మొదలైన వాటిని కొన్నింటిని బలవరకు చాక చేసి నాము. వెబ్ ట్యూబ్ రు 1-8-0 మొదలుకొని గలవు. వైసికల్స్ మానవ్య రు 55-0-0 లు మొదలు కొని గలవు. హోస్టలియములు అతిసరసము రు 17-8-0 మాత్రమే. (ప్రొ) సీమ పాయింట్ రు 6-0-0 మొదలు రకములు గలవు.

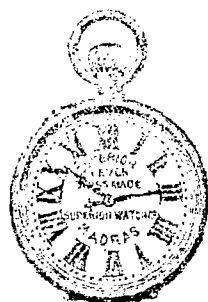
చాతహోస్టి తలనోస్టి పలుకీ పులకు నాణ్యమైన మందు బాడ్డి 6 అకౌలుమాత్రమే. ప్రతియంటి నుండగలది.

గురువు లేకనే అనేకపాటలను హోస్టలియమునై వాయింపునే ఛెడి రు 3 లు వెలగల కాల్కో బైండు పుస్తక ములు మాత్రము కొద్దిప్రతు లున్నవి. గమక యాసమయమున పోగొట్టుకొనకుడు. చెన్న పట్టణమునుండి మీ కేవలపులు కా కలసికను వెంటనే పంపగలము. ముందుగా దరలను తెలుసు కొన గోరవలెను టెలియకార్డు వ్రాయవలెను.

మద్రాసు ట్రోపు సప్లయింగ్ ఏజెంసీ
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యాయలు నాచ్.

కొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. ప్రోస్టిటి 0-4-0. డీవికీ 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము డయలమీద మాకంపెస్ చేయ వచ్చునిదిగా ప్రొ మోడిండుడి యందును ఇది గాముల కందమై తలకొ మును, డెప్యూటాంట్ అను గ్లాసు దోమునుగలిగి మొరటుపనులను దగియందును. పెట్టెమాత్ర తా భాగమున గ్యారంటీ వీటి అతి కొంచి యందును. సీమ మంచి మాత్రే రియారుచేయబడినది. కాని నెవరియొద్దను జక్కయి ఒకరొక్కగును డీముయరను తెలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి నిమి. చాల చాలము పనిచేయువట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి యార వినియోగజేయెనుని యనుభవమున దెలియను ఇదిగల కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల సం యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున కనేమలు కొని నుండుచిరనిన, వలెనూట లెండుకు 5

మఫీరియర్ నాచ్ గల పెన్సి, హౌస్ వాక్సు నెం167, మద్రాస్

తామరలైలము

మా తామరలైలము ఒక్కడెట్లు ను ఆరు అనాలకు కొని నాలు వైద సారులు రాచియె డల తామర నిస్తూ లమగును. నయము కాని యెడల విగా ఆరుఅనాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

ఆ శ్రేయసంస్కరణలు, సావనులు బాధపడినవారు దీనివలన తక్షణమే నయము పొందిరి. చా! నిదురపట్టుక కలెడల యెరుచుండ ఆశ్చర్య పూర్వకై నను వచ్చు.

అన్నపూర్ణానగరం గో. రి. తంబు శెట్టిపెద్ది, మద్రాసు.

జిల్లా వైస్ రం (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు భూదీపదగలము)

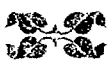

గెజల్ నాగర
1 1/2 సవరము యెత్త
నెల రు. 30-8-0

మలేషియా ద్వీపములకు బంగారుగలలు, వండిగలలు, వాళ్లు చెట్లవలెగలలు మున్నగులు ఉన్నందున శేర్కాట్టు కట్టెలయెత్త బొంబేముగోళముతో కట్టబడుటకు ఆ చిత్రముగ వుండును. చదవక వండిగల వాడకు మ్యూసుఫార్మరంకు కంపెనీ, 487, అంబాలిపెట్ట, సామకానశేట, మదరాసు, The Southern India Jewellery Manufacturing Co., 357, Bowbazar, Madras

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినందిక!

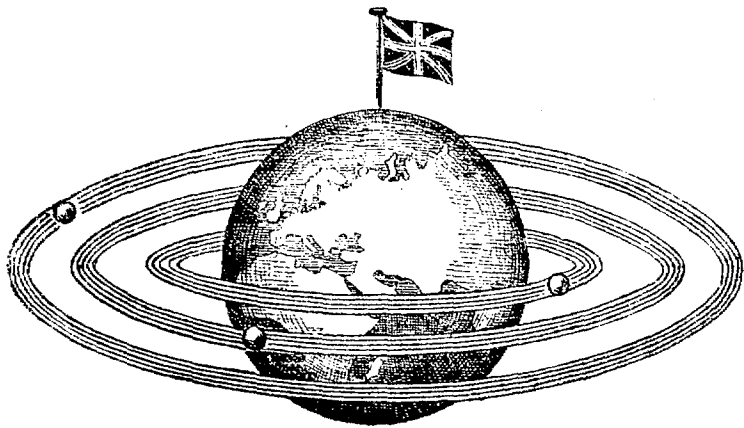
సంవత్సరాదినందిక!

ఆంధ్రప్రతికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినందిక సిద్ధమగుచున్నది. అసంవికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేన, ప్రాచీనతీధి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హింజాత్మ్యధరణము, యోగనిద్ర, ఫిరారాధన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమోక్షాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడుచుండుటయేకాక నిపుడు లోకము సంతయును కలసరవరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సముత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రుస్సీ, ఇంగ్లాండు, అస్ట్రీయా, తుర్కీ- మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, సౌకాబలము, విమానబల ము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 వానాగాజ్యముల సైన్యము ల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల సౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధసౌఖ్యముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయ ములను తెలుపు 400 పటములు వీనియందు బ్రహ్మరింపబడి యాంధ్ర ప్రచురణములంద పూర్వ ముగి యుండుగలదు. పెద్దయొక్కతీయందు 500 పుటలకు మించియుండును. కాక్షననామ సంవ త్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తనలుగల వాకిమామ్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంద సైన్యముచేసి ముద్రింపబడినను, ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు
రెండు	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	1	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక విమానముల చందాదారులకు	1	0	0
ఇతరులకు	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు పేరుగ ననూలుచేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడెనుగోలనా గిక్కుగనుచుమును (చందాదారులను కానివారును) దుబ్బాత్తులకు బంపుకొనుట యుచితము. అంధ్యక్షుల యా శా థింగ ము. కలగ వచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తెలిపిన్ని ప్రతిసంవత్సరము ముద్రింపబడుచున్నది. ఆంధ్రప్రతికకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపెద్ది, మద్రాసు.

ప్రపంచయుద్ధము.

ఘనమోరసంగ్రామము!

చిత్తరూపము!!

యోధాగ్రణులభావచిత్రము!!!

యూరోప్ ఖండమందెల్లను, అట్లాంటిక్ లముచేసి రక్తప్రవాహముననే బారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయస్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలభైరవునివలె వినబడియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయా దేశపు రాజధానిజలనున్ను, చక్రవర్తులనున్ను, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడు సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునువైన కాగితములపై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగచున్నవి.

త్వరతేయుడు! స్వల్పమే ప్రతులు!!

పోకనుకాల్చుకొనిన ముద్రికములవలె అక్కడిక్కడకి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్ను, యుద్ధనావలనున్ను హతముజేసి తుదకు మండించబడి సముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎవడనను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? ఇది మద్రాసును ముట్టడించి తేసిన అనాగతములను జూచియుండురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిక్కియను నాయకును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్ను దుర్యోధన దుశ్శాసనులవలె కాలాగ్నికి హేతువైయుండెడి జర్మనీ ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్ను నాకానాయకులనున్ను, నాయువిహీన నాయకులనున్ను జూచియుండురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూచుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

వరా.—యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు సూతనముగాయెత్తబడిన పోటోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క పటమును మౌలికజ్ఞుల జాటి నలగక భద్రముగాజేరునట్లు పంపెదము. నేటికే వ్రాయండి!

విలాసము :— గురుబసవ కంపెని మద్రాసు.

కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోఖలేగారు.

[ఆత్మకూరు]

ఎలిమెంటరీ పాఠశాల ఉపాధ్యాయ సంఘము:—
నెల్లూరు జిల్లా ఆత్మకూరు ఉపాధ్యాయ సంఘపు సభికులు ఈ వెల 6 తేదిని జరిగిన మీటింగులో లోకమాన్య గోపాల కృష్ణ గోఖలేగారి ఆకాలమరణమును గురించి తమకు గలిగిన సంతాపమును వెల్లడించుచు, తమ సానుభూతిని వారి పుటుంబమువారికి, నివేదించ తీర్మానించిరి.

[భావదాయని పుస్తకభాండాగారము కృంగారము]

లోకమాన్యగోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి యకాల మరణమును గురించి మాభాండాగార సభ్యులు తమ వివాదమును నూచించు నిమిత్తము 5-8-15 లేదే పుక్తవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు మాభాండాగార కాలముందు: మ. రా. రా. శ్రీ మాచియంచి సుబ్బారావుగారి యాజమాన్యముక్రింద నొక సభ ప్రమాణతము గ్రహించిరి. దేశవాంధ్రన గోష్ఠియను తుర్కీ చరిత్రకవిత్వమును గురించి మ. రా. రా. శ్రీ వాస్దేవారాధిపత్యముగారు తమ సహజ లలిత శైలిని సభ్యులకు బాటి గొలుపునట్లు ప్రవర్తించిరి. అనంతరము. మ. రా. శ్రీ పాన్నలూరి నరసింహశర్మగారుచే గోష్ఠీయమాళిమగురించి కొన్ని చర్చములు చురువబడగా సభ్యులందరు దుఃఖనూచకముగా నిలవబడి శ్రీవారియాత్మకు శాంతిగలుగుటకు ప్రార్థనలు సలిపిరి. అనంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారు అంతిమోపన్యాసముతో సభ ముగింపబడెను. చిత్రింపబడెను.

[బి. గోపాలకృష్ణ రావుగారు.]

- పం. భావిక కాలంబంధున.
- వేదో గోష్ఠిబుట్టి వెలయ: ౧ వచ్చున్.
- యీవేళ భరణిలోడెద.
- భావపు కొలుదీవువారి బడయంగలమే

సి. భూగోళ శాస్త్రంపు బూర్వ పద్ధతుల్ల.
సవరించబడెను సమయమందు:
ప్రాచీనమగు పరిపాలనా పద్ధతుల్.
తల కిందులయొక్క తరుణమందు.
భారత వర్ణంబు బహు విధస్వరంత్రిత.
ఘనత ఖడ్గట్టాగు కాలమందు.
సరివి పట్టికొనిలో సర్వీస్ కమీషను.
కంస్కారముల దిద్దు సమయమందు.
ప్రజల స్వసకార్యముల కిభిప్రాయమిడుచు.
సార్వ భౌమిక సభల సంప్రకృతిమైన.
క్రీడిగాంచిన గోపాలకృష్ణ గోష్ఠి.
గారు లేకుంటే మన యభ్యాసముగాదె.

[గుంటూరు సీతారామదీక్షితులుగారు]

మ. అకటా! భారతమాత! నీకుడుపుపండై, నీనతోద్యాపక ప్రకటనప్రదమై, సమస్తమన: పాళికలాపంబునై, నకలాకాచరమాన కీర్తికథనం చతావ్రతమైయెప్పి, పొట్టుకజెచ్చుకొదరికొల్పిబాకె నెడుభండన్నాన్ని గోక్షేపడికొకా. అనందింతురు సర్వదేశజనులే యాత్మకృష్ణులపంక, సమ్యకంబులవలెనువారభిలషప్రాధ్వుందమేమాన్యనం, దేవీప్రభువు పేరుచెప్పకొని వోయింగాంతు దీవుల్, కటా ఆనే తన్మహిగానోమగుం దదీయానందమల్ దైవమా. కా. ఆనైపుణ్యము, అకృపావిభవ, మాయత్వంతరైర్వంబు, ఆగానం, బాపరిపూర్ణభావ రసికత్వం, బాకకాకాలం, బాసీతిబ్ధత, ఆనమస్తజనకార్య వ్యాపకత్వంబు, ఆప్రోక్త. భానం బాపటుదేశభక్తి, యెఱుంగంగావచ్చునే యెందు ఉ. అన్నలదమ్ములం గనినయట్లులు భారతపుత్రులకొదయాభ్యర్థనలె నాయువాని, దనకోపనికార్యము లేదటంచ నచ్చిన్న విధిక్ బ్రజైకహిత శేమపిసోప్పినవాని, సంతత, పన్న జనైకమైత్రం బరిపాలకృత్తులం జక్కండేయు నాపున్నెముగ్రోవునున్నట్లవలదు పైందడబాతికప్పడుకొక. పలుకుటయకాదు, పయచి.

నైలందాబుటకాదు భక్తి నెఱుపుట; తత్సల్లిలితపంబునదొక్కిమ్మట,
ఫలభూతినిగాంచి సుఖముబడయుట దక్కక.

[యంగ్ మెన్సు లిటరరీ అసోసియేషను]

క్రీర్తిశేషులగు లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి మరణమునుగూర్చి మద్రాస్ యంగుమెన్స్ లిటరరీ అసోసియేషన్ సామాజికతల సంతాపమును వెల్లడించుటకు సమాజపు భవనమున కితేని సోమవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు నొక సభగావింపబడెను. మెసర్సు. యన్. సత్యమూర్తి. బి. ఏ. బి. ఎల్., కే. జి. బాబురావు, ఎం. ఏ. బి. ఎల్., కె. క్రిరాములు బి. ఏ, సి. కొళందవేలు పిక్కి బి. ఏ. యల్లి. మున్నగు పెద్దమనుష్యులును, రాజధాని, క్రీస్తు, పచ్చయప్ప పాఠశాల విద్యార్థులును సభనలంకరించియుండిరి. సమాజాధ్యక్షులగు మె. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు అగ్రాసనాధిపత్యమునువహించిరి. క్రీగోష్ఠిగారి పుట్టుకను గురించియు, వారు హిందూదేశమున కొనసరించిన మహోపకారముల గురించియు, వారి ఆకాలమరణముచే హిందూదేశమునకు ప్రస్తుతపుస్థితివిట్టి రానున్న కీడులగురించి, మెసర్సు. యన్. సత్యమూర్తి. బి. ఏ. బి. ఎల్., కే. జి. బాబురావు ఎం. ఏ. బి. ఎల్., కె. రామస్వామయ్య, యన్. వి. కృష్ణమూర్తి మున్నగువారు విశేషముగ సభ్యుల సించిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారు గోష్ఠిగారిని గురించి అనేకవిషయములజెప్పి యీక్రింది తీర్మానములజేసిరి.

1. గోపాలకృష్ణ గోష్ఠిగారి ఛాయాపటమును నీసమాజ భవనమున నెలకొల్పుటకు తీర్మానింపబడెను.

“మదరాసు, యంగ్ మెన్స్, లిటరరీ, అసోసియేషన్ సామాజికతలను, సమాజాధ్యక్షులును శౌచనీయులైన గోపాలకృష్ణ గోష్ఠిగారి ఆకాలమరణమునకు దుఃఖించుచు వారి పుటుంబము వారికిని, హిందూదేశ సేవక సంఘమువారికిని “తమ సానుభూతిని తెలియజేయుచున్నాడు”

క్రియంత బి. గోపాలకృష్ణరావుగారు కొన్ని పద్యముల జదిపిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారు ముగింపు మాటలతో సభ ముగిసెను.

దంతచూరము

శబ్ద 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0
ఈదంతచూరముతో పండ్లుతోము: వలన చిగులుగట్టివదురు. చిగుళ్ళనుండి రక్తము సవించకుండును. అమృతజనముడిపో, 7, తెలుగు శైలిపిధి, మద్రాసు.

మదరాసు కార్పొరేషను.

స్వేషము వచ్చునదిపార్టు మెంటు.
క్రైమునల నిమిత్తము.

స్టేషనుకును లేక ఇతరకలవను సప్లయిచేయుటకు కంట్రాక్టు. ఆర్. ఎం. నంబరు 1:—
మదరాసు కార్పొరేషను వారికి కంట్రాక్టు ముందు లేక ఇతరకలవను సప్లయిచేసి వచ్చుగింత చేయుటకు కంట్రాక్టును 22 వ మార్చి 1915 నామనా రము మధ్యాహ్నము 12 గంటల నరకును మదరాసు కార్పొరేషను క్రైసిడెంటు గారు పుచ్చుకొందురు.

అప్పుకుగల కంట్రాక్టు ఫారములు సెట్టుకు 2 రూపాయల చొప్పున చెల్లించుచు మదరాసు కార్పొరేషను వివిధా ఆఫీసుగారికి వ్రాసినచో బడయగలరు. అసామ్య మరల నిత్యుభకతు.

కూకర్లు కుమారునాడు వివిధా ఆఫీసు గారివద్ద 6 రూపాయలు ధరావతుచేసి రసీదు పుచ్చుకొని తెండరుతో కూడ రసీదుకు ఇతరవచ్చు పంపవలెను.

సెటియర్ పార్టు } జె. డబ్ల్యు. మెడల్.
మదరాసు }
9 మార్చి 1915. } స్వేషత ఇండియ.

మదరాసు కార్పొరేషను

స్వేషము వచ్చునదిపార్టు మెంటు.
క్రైమునల నిమిత్తము.

సుమారు 25 లక్షల ఇటుకలు కావలెను. 1915-16 సంవత్సరమున స్టాట్టరము మోడ్ట ఇటుకలు సుమారు 15 లక్షలును తేబిలు నోల్లు స్టాకు ఇటుకలు సుమారు మిక్కిలి లక్షముల ఇటుకలును 19 లక్షలను సప్లయిచేయుటకు తెండరులు కావలెనగాన కంపగారువారు 15.3-1915వ తేదీ నానువారిము నాను పగలు 12 గంటల చొప్పున కార్పొరేషను క్రైసిడెంటుగారికి వ్రాసినచో తెండరు ఫారములు కంట్రాక్టు కండిషనులు కొలతలు ముచ్చగునవి కావలసినవారు మదరాసు కార్పొరేషను వారికి 2 రూపాయలు చెల్లించినచో వారిని బడను గలుగుదురు. అసామ్య ముజరా నియ్యబడిదు.

తెండరు ఫారములు కంట్రాక్టు కండిషనులు కొలతలు ముచ్చగునవి కావలసినవారు మదరాసు కార్పొరేషను వారికి 2 రూపాయలు చెల్లించినచో వారిని బడను గలుగుదురు. అసామ్య ముజరా నియ్యబడిదు.

తెండరులు పప్పువారు 100 రూపాయలు వివిధా ఆఫీసుగారివద్ద ధరావతుచేసి ఆయనవద్ద పుచ్చుకొనిన రసీదును తెండరుతో కూడ బడయవలెను.

జె. డబ్ల్యు. మెడల్,
స్వేషత ఇండియ.

సెటియర్ పార్టు }
మదరాసు }
9.3.1915 }

స్థానిక వార్తలు.

12-వ తేదీ శుక్రవారము
మహాజనసభ, బిసెంటు దొరసాగారి స్వపరి పాలనోపన్యాసము సా. 6-0

13-వ తేదీ శనివారము
చెన్నైపురి శాసనసభాగృహ సభ పూ. 11-0
సినిమాగృహ సెలవులు. కృష్ణానాథములు సా. 4-0

18-వ తేదీ గురువారము
పచ్చయప్ప స్వరూపకర్తవము సా. 5-0

19-వ తేదీ శుక్రవారము
స్పెంక్ ఇన్-వీట్ సాఫ్ట్ వే, సాంకత్వికసభ, హ్యాబిట్యుమెంటు సా. 5-30

25-వ తేదీ గురువారము
మదరాసు తిరుకీసానైట్, పృతి సాంకత్విక సమావేశము సా. ....

26-వ తేదీ శుక్రవారము
ఎస్. పి. సి. పృతి సాంకత్విక సమావేశము, విక్టోరియాహాలు సా. 5-30

దీపములవేళ. — నేడు, కేపు, ఎల్లండి సాయం కాలము 6-48 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలయును.

నవ్వు పాలము. — కడవిక జనవరి నెల 1-వ తేదీనుండి 19.14 అంసులముల దానకురసినది, ఈ కాలములో సగుటున 1.12 అంసులములు తురిసియుండవలెను.

పట్టణములో మహావికము. — ఈ నెల 6-వ తేదీ నో నంతమైన వారములో 24 మందికి మకూదికము పోనెరుగాని యెరుగున చాడలేదు.

మదరాసు మహాజనసభ. — మదరాసు ప్రెస్సు ఎడిటరు గ్లిన్ బార్లోగారి యగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద స్వపరి పాలనను గూర్చి ఆదిశిసెంటు కొరసాగారు మక్రవారము నాడు పభోధనమున బోసం 7డి యుపన్యాస మిడివలకు ప్రకటింపబడినట్లు. సాయంకాలము 5-50 గంటలకు కాక, 6 గంటల కారంభింపబడును.

మునింగి చనిపోవుట. — వ్యాధిసహిలో దాష్ యాణి యమ్మ 7 నెడి 12 సంవత్సరముల వయసు గల యొక హిందూ బాలిక కోడ్డు ప్రక్క నాటలాడు కొనుచు వాకిస్మిక్ బాగా నానక్కున్న చెటువులోపడియు నెరిగి చనిపోయెను. నుగిన పోగీసనిచారణలో నామె యొక స్మిక్ముగా చనిపోయిట్లు తీర్మానింపబడినది.

హిందూ మైక్యులు పారశవాము. — నేడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు మ్యూలు హాలులో తిరుకీ సానైట్ వారసభ సమావేశమగును. హిందూ మతమున దాని వేదములను గూర్చి కే. నారాయణస్వామయ్యగారు గవ్వనించెరు. దినాన్ బహదూరు గౌ. వ్యాయమార్తి జి. సదాశివయ్య. పి. ఎ. ఎమ్. ఎల్. గా గ్రాసనాధిపత్యము వహించెరు.

శ్రీ వెంట్లండు ప్రభువుగారు. — శ్రీ ప్రభువుగారు చక్రరక్షక సమేతము ముచ్చ తెల్లవారిగంటలకు (సంతస మూర్ నూర్మిట్టు) సందర్శించిరి. మార్మిట్టు సూపరిం తెండెంటు ఏ. డెస్టెట్ గాగా శ్రీవారికి స్వాగతమెసంగి మార్మిట్టు సంతసముచూపిరి. శ్రీవారు 20 నిమిషములకాల మక్కుడగడపి విజిలయ్యుకుక్కుశా (శ్రీ) కృ. కాలేఖ్యము) తమచే వారుచేసి తమ సంతృప్తి తెల్పి కృతజ్ఞులైరి. పిమ్మట సూపరిం తెండెంటు గారిచే విడుకొల్పబడి శ్రీవారు మాంటు కోడ్డు. ఎందరి ప్రభుత్వ దునిగమునకు వెళ్లి చేరి.

సరస్వతీ సంతకము. — మదరాసులోని వివిధా చిగి సరస్వతీ సమాజము ముక్కు సభ్యుగారందరి హిందూ శ్రీమతి కడచిన 7 వ తేదీ యాగవారము అపరాహ్నులు 8 గంటలకు బార్బిటరున్ పిడారియార్ కో తె ల వీ థి నెం 45 రు న్నమామందు సమావేశమై సభగానించిరి. సదాశివయ్యగారు

భాగ్య భద్రా సుందరములను, బాలికలను వెంకటేశ్వర పద్ధతిని వారిల విశ్వాభ్యుదయముకలది లాభములను గూర్చి చెప్పి తిరి వాస్తవ్యులను నెండి స్వప్న వేణుమ్మ గా డవ్యా సిందిరి.

పచ్చయప్ప స్వరూపకర్తవము. — పచ్చయప్ప ధర్మప్రతిష్ఠాపకములను స్థాపించెడి యుక్తవయసు, పచ్చయప్ప కళికాలయొక్కయు దానికి సంబంధించి యితరప్రతిష్ఠాపకల యొక్కయు విద్యార్థులకు ఒమగుతులు పంచివెట్టియు, ఈ నెం 18-వ తేదీ గురువారము సాయంకాలము 5 గంటలకు పచ్చయప్పచాలులో నిర్వహింపబడును. గౌ. ప్రధానవ్యాయ మూర్తి శ్రీ బాకా వాలిసుగా గ్రాసనాధిపత్యము వహించె డు. స్వరూపకర్తవముగూర్చి సి. పి. రామస్వామయ్యగారు ప్రసంగించెడురు.

ఒక యాత్రానాత్య. — కూశకల్లవీధిలో వికసించెడి 50 ఏండ్లవయసుగల నగలచిన్న మ్మయనెడి హిందువుయొక్క కళేబరమువీధిలోని యొకవాయిలో తేలుచుండెను. ఈమృతుడు కొంతకాలమునుండి వ్యాధిక్రమించె మిక్కిలి బాధపడుచుండెను; ఆత్మహత్యగానింపనలెననెడి రియల్ వేషమున కూడ వెల్లడించుచుండెను. కడచిన నూతన వారము సాయంకాలము ఎగ్మూగు పోలీసువేషములో జరిగిన పోలీసునిచారణలో వై బ్రట్టల సాక్ష్యము వినిపించెటల న్యాయ వారతడుమునిగి చని పోయియుండెనని తీర్మానించిరి.

మరణవార్తలు. — కడచిన 6-వ తేదీనో నంతమైన వారమునందఱు చెన్నైలో చనినాగ్మము 2 రు యూరోపియను న్మను, 2 రు యూరోపియనునూ, 12 రు మోండ్లనక్రైస్తవులును, 379 మంది హిందువులును, 46 రు మహమ్మదీయులును మొత్తము 382 మంది, వయింట్కి 28.8 మంది చొప్పున చనిపోయిరి. కడచిన పదిసంవత్సరములలో సగుటున 40 మంది చొప్పున చనిపోయిరి. ఇప్పడు చనిపోయినవారిలో 1 రు కలరాకలనన, 1 రు మకూదికమునలనన, 46 రు జ్వరముల వలనన, 91 మంది ప్రేగుకోగములవలనన, 24.6 మంది యితర కారణములవలనన చనిపోయిట్లు లెక్కింపబడినది.

కావలెను

నమ్మకమైనట్టియు శ్రాంతిమార్పులతో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును జిల్లా ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును తీరములు యిచ్చబడును. వైనా అలవెప్పులకూడా యిచ్చబడును. వనిచేయు సమర్థతనక్రైస్తవము కలిగినట్లు సర్టిఫికటు. లుండవలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇప్తు మున్నవారు వెంటనే ఈవిధున చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్. రంగను,
కార్యదర్శి.

ఇండియా ప్రాంతంలకు కలెక్టర్,
వి.వి. కేవలీడ్, ఎం.ఎల్. కే.ఎల్. చెన్నై ప్రభుత్వము.

The Kistna District Co-Operative Bank (Ltd.)
Masulipatam.

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు కో-ఆపరేటివ్
బ్యాంకు (లిమిటెడ్) బందరు

మూలధనము 1,00,000

భాగము 1 కి రు 100 చొ॥ 1000 భాగములు

ప్రస్తుతము వసూలు చేయగలచిన మూలధనము 50,000
వడ్డీకి దాచివుంచుకొనె వారికి (డిపాజిటు చేయువారికి)
6 మాసములు వుంచుకొనె యెడల నూటికి సంకు రు 5 చొ॥
6 మొదలు 12 మాసముల వరకు ... .. వడ్డీ చొ॥
1 సంవత్సరము అంతవై వుంచుకొనె యెడల రు 6 చొ॥
వడ్డీ 5 మాసముల కొకవర్సాకు మిక్కుటమును.

కారము గలర్న మెంటు ఈవోక్ గిట్టుకుడ భాగములు మృకొనవచ్చును. వడ్డీకి దాచివుంచుకొన వచ్చును.
జంధ్యాల గోరవాధాశ్రీ, ప్రసిడెంటు
గిన్నం రాజమన్ను, ఆఫీసర్ కలెక్టర్

కీర్తిశేషులన లోకమాన్య గోఖలేగారు.

వాచాగారి ప్రశంస.

దేశసేవకులుగా గోఖలేగారిచరిత్రను ప్రశంసించుట అట్లుండ గోఖలేగారి వ్యక్తిత్వమునుగూడ నుడువుట నాకువిధి. 1885వ సంవత్సరమునండియు నేను గోఖలేగారి చర్యల గమనించుచుంటిని. ఈయనప్రవృత్తినందంతటను నను తయే నుత్సక్తులగుచుండెను. ఆనాడుత యత్యంతము ప్రశంస నీయుముగ నుండెను. భావము నానాటి కలితయించును గాని వివరము నిరావాసమొకప్పుడు తెలిసినవలె యెచటనో నుడి వివరమును గోఖలేగారు రసకరంచుచున్నారా యను నట్లు యనకు భావమును లోకానభవమును మోచినకొలదిని ప్రస్తుతగూడ ను సీరమగుచుండెను. ఆయన గ్రంథాలలోకన మత్వం త మధికముగ నొనర్చిన కతంబున భావ సంపాదనము నందు మాన వా రకాళ మెంత మితముగ నున్నదియ నాయన లెస్సగ నెఱింగియున్నారు. రాజనీతి కొవిదులకును కళావలలులకును కవివరులకును లెక్కజ్ఞు లకును ప్రకృతికాన్త్రపారంగతులకును ఆధ్యాత్మిక కాన్త్రజ్ఞు లకును గల భాగమంతయును మానవుల కింకను గ్రాహ్యము గాకుండ నున్న యపారమగు ప్రకృతి వ్యాప్తి మందర నలు మాత్రమైనను కాశీరదు. నాయెడలనున్న ప్రకృతియను మహా సముద్రతీరమున నేను కొన్ని గులకరాల నేరుకొను లనేవాడనని నూటను నుడివిన రీతిని మహా పండితు లనదగిన వారందరును గూడ మిక్కిలి ప్రభుభావమునే కలిగియుండిరిని గోఖలేగా రెఱుంగుదురు. గోఖలేగారికి దైవభక్తి మెండు. తత్కారణమున పెద్దల యందు, భక్తిగూడ భక్తియు. అందనను తనకు గురుస్థానమున నుండి మహాదేవ గోవిందరదేగారు సర్వ భిక్షోజీవిమహతాగాడు మున్నగు వారితో దాయన కా గౌరవభావ మత్వధికము. ఆదివ్యాంఠ మునుగూడ త న్నా గౌరవభావమే సోత్సాహునిగా నొనర్చి గలిగెనని గోఖలేగారు లెస్సగా నెఱింగియుండిరి. సత్యము, సాధుభావము, నిరహంకారము నిరభిమానము మున్నగు సద్గుణ ముల కాయన యాటపట్టిన దగును. బుద్ధిచాపల్య కార్యముల వలన స్వప్రతాప క్రైటన మొనర్చుట కాయన ఎన్నడును ప్ర యత్నించి యుండలేదు. చేయవలసిన సత్యదేవతనో నాయన యొనర్చుచుండెను. ఆయన తనవత్సంత సరళము, అవసాన కాలమువరకునుగూడ నాయన యటులనే తనయాత్ర సాగించిరి. సామర్థ్య రక్షణను ఉదారభావమును ఆయన తనవత్సంత మభివృత్తినియుగా నుండెను. ఆయన ప్రవర్తనము విమర్శ లంకమని నేను ఖండియుగ నుడువలను. పైసమగారునుడివి నట్లు గోఖలేగారు కేవల నిర్మలతేజోమహవృక్షముగ బూచిన కేవల కుసుమరాజము ననుకరించుచున్నారని స్పష్టపర్యయన గోఖలేగారు సాధుస్వభావులను ఏకపక్షప్రభులగు భక్త, పుత్రపాత్యులభరితుడును జనకుడును, పరమమిత్రుడునై యుం డెను. ఒకచెంపగట్ట వేలికి చెంప నొసగునంతటి బలమసాధు వ్యభావుడనియును గూడ నేను నుడువుటకు సంపించును.

హిజ్జాహ్మెను ఆ గాఖానుగాను.

గోఖలేగారు సామాన్యరాజ్యంత్ర ప్రణాళిని మాత్ర మే కాదు. మహాశక్తిని స్ఫురింపగల చతురుడగు చిత్రకళాభి జ్ఞుడు. ఆయన యుపన్యాసవైఖరి విశేషతయగు పదనమ్యై క్తయు. తదలొకప్పుడునే గాక కార్యక్రమములను సంఘన కార్యచరణము నందును గూడ నాయనకళాకళలను విదిత మగుచుండును. మరయు నాగోకాళలన్ని ప్రశ్నలన్ని లోబంబు కొనకు కాయన నిరంతర మున్నేమియును నట్టి వాద్యము లెచట లభించునని గోవింద నచటి కెల్ల నేనుట కమాత్రము వెనుకీ యు నాడు గాడు. ఈ మానీయ కళాభిజ్ఞుల కుచితమగునీతిని గోఖలేగారు కార్యక్రమముల నొకలక్షణసాధనములను వేలుకొనగర్హించునై యుండెను తావులలో మాపించుటచానినన్నిటిని సమకూర్చుకొని యొక చక్కని కళకళ నేర్పించుచుండెను. ఒకనిట్లు దేవు కవిని నొనర్చిన యొకమానాళి మహాభారతమును వేడికొని గోఖలే గారు సర్వభారతీయులకు మున్న కముగ నొనర్చించిరి. దానిని దేవుచుచుచునభివా రంగకరించిరి. దానినే సర్వ మహమ్మదీయ సంఘములకు విప్రభాగమున నామోదించి సాన్త్రాబ్యా ధీనున భారతదేశస్థానముల విరూపించిరి. గోఖలేగారిసర్వక కనిరూపణము ఫలితముగ చాలమేలు చే కూరినది. దేశీయమహాజనసభకు మహమ్మదీయసంఘమునకును

(ప్రబలముగ నొకప్పుడుండినరాజకీయభావవ్యత్యయ మినిరూపక ఫలితముగ నివారణమై నే దాసంఘములు నామమాత్రమున భిన్నములుగనున్నవి. భిన్న కాఖలనలెన్నువి. హిందూదేశమున రాజకీయావకాళ మత్యంతవికలముగను మహమ్మదీయ సంఘ ముమాత్రమేగాక సర్వసంఘములును మిక్కిలి స్వల్పములగు సంఘములకూడ తమవ్యక్తిగోల్పోతుండ సంపరిపదగింత పృథులముగ నుండవలయుననియును గూడ కాలక్రమమున గోఖలేగారు గ్రహింపగలిగిరి. ఆయన కట్టకడపట వాగిన గాఖ్యాంగప్రతిమున నీవివరము నాయన మున్నముగవివరించిరి. హిందూదేశముననున్న ప్రత్యేకసంఘములవారి కందరికినిగూడ నాసంఘము లేములనున్ను ఎంరిచ్చివైసను, మహమ్మదీయ సంఘముమొదలు లింగాయతసంఘమువరకును ప్రతిసంఘమున కను ప్రత్యేకపాత్రనిభ్య ముండవలయునని ఆయనవాసిరి. ఈలేఖనాయన రి దినములకు తనుభువోరంగుననగ ముగించిరి. రెండుపాత్రుల నిరువురుమచ్చి న్నేహితుల కింపిరి. ఆలేఖన నా న్నేహితులరువురును పరిభ్రమకు పితృదత్తముగ భావించెదరు. ఆయన కోరిక పరీకారమే వారిని విడదొంగింప గలదు. అంగ్లేయరాఖ్యాంగ కోవిదత్యయను ప్రాంతవ విజ్ఞానాశయ ముతో ననురూప మొనరించి మేధావియును నామహానియుడు ప్రభుత్వమువారికి కార్యచర్యచాణుమన సహకారులుగ నుండు టయే దేశభక్తుల లక్షణముని దేశీయలెలగు గ్రహింపగలుగు నట్లొనర్చెను. నేనింతచెప్పితేరిని నాకామాన్యధిగూర్చి ఎంత చెప్పినను చెప్పిన దంతయును బహుస్వల్పమునయే తోచుచుం డును. ఆయన రాఖ్యాంగకోవిదులలో నగ్రగణ్యుడు వక్ర లలో ను తేమొత్తియుడు. దేశభక్తులలో నాయకమణి. ఆయన ప్రవర్తనమున లెస్సగ నెఱింగిన వారి కాయనసాధునరసులలో సచ్చరిత్రులలో నద్వితీయుడు కొన్ని వారముల కాయన యను వులను దొంగుననగ నేను తమయగ గోఖలేగాని కలిసి కొనుమంటిని. నేను కడపటిసారి ఆయనను చూచి రి వారము లై నకాతెదు. నాస్పదేశీయులతోడనే నేను ప్రతి వా ద మొనర్చవలసి వచ్చినపుడు నాకు చాల బాధకలుగునని నాతో గోఖలేగారు నుడివరి. అటులమారు వాదింపక శీరదు. మిరటి చో నటులచింతిలి మ న ను నకు బాధ క తి గించు కొననేల యని నే నను న యాలాప ము లాడితిని. నాశీరస్యాస్థమిట్టి దుర్బలస్థితి యందన్న తిరిని ఇండుల వలన ప్రతికేషులకు బాధకలుగచేయు నవకాళము గల పలు కులు నానోట వెడలునెమో, వ్యాసములు నాకులన వ్రాయ బడు నేమోయని నాకు భయమగుచున్నదని గోఖలేగారు నుడివరి. ఆయన దయాంతః కరణమిట్టిది. ఆయన కేరలము దైవ భక్తులు. దైవభక్తియే ఆయనకు మూలబలము గాని ఆయనభక్తి తొక విధంబున సాధనములగు మూధాచార భూయిష్టము గాదు. అది రాజసభామసాదలను వాటిని పరిశుద్ధ సాత్విక భక్తి. ఆయన సంఘసంస్కరణ విషయమున సభిక్తిముగ పని చేయలేదని కొందరింబురు. అందరనుగూడ నాయన చేసిన దాని నాచరిణ పూర్వకముగ నెచేసి యున్నాను. ఆలాహాబాదు లో హిందూమహమ్మదీయసమన్వయగూర్చి చర్చించుచు ఆయన కోరిగా నందల కాయన తిరస్కరించిరి. నేను హిందూ మహమ్మదీయ మతభేదములను పరిత్యజించితిని నేను హిందు వునుగాను మహమ్మదీయుడను గాను. భారతీయుడనని ఆ యన నుడివరి. దేశభక్తుడై సంస్కర్తకాతుండుట. యసంభ వము. సంస్కరణోద్యమ సారమిదయే. దానినే గోఖలేగారు ఆచరిణవలన మాపిరి. ముఖ్యవిషయ మాయన యుదార ప్రేమ. ప్రేమాస్వరూపుడగు నాయన సరిసమున కొద్దికాల నుండ గలిగినవారిలో గూడ తమ యాలోచ్యమున కొంతభాగ మాయనకు ధాటియేబాలక పోతిమిగదయని చింతిల్చినివాడు కనంబుదరు.

సర్వభిగోజహ మహతాగారు.

ఆమహానియుల గూర్చి మహాపాత్రావ మోర్చనలె నను కలంపు నామానసమున సంకల్పహినయే పోయినది. గోఖలేగారి జీవితమును గూర్చియు దేశసేవ గూర్చియునే నెరిగినదంతయును చెప్పుట కెంతకాలమైనను చాలదు. కాని సారవముల యురుంగని శ్రీక వర్మ గు గాడు మా పిన మాద్యమనే యనునరించి సంగ్రహముగ నుడువుట యే కనుంబునని నేను తలంచు నాడై తిని. నాకామ బానిసని గూర్చి గంభీరోపభాష్య మొనర్చునలంపు మన వాడుకలను దేశమందెల్ల నుడలను జరుగుచున్న మహా సభలవిషయమును వివరింపవలెను. నేడిచుకుమాదేశమైన ఈ మహాసభను కవిసభ్యులను, గూడనాతలంపు విజ్ఞపర్యును ఆమహానియుని గ.కాభినర్తనమున నేను చేతుగలంచిన రీతిని చేయుటకు నాకుగల యసమర్థతయేన నాకుగలయాతలంపును తొలగింపకుండపాడు. ఆతని గూర్చి యుపన్యాసములేలే ఈ

కోర్టు వ్యవహారములు

మదరాసు హైకోర్టు

[న్యాయమూర్తులు: సైక్ నరు, బ్రాటరు గాయలు.]

తెలూరియొక్క విధులు.

కాత్తుకోట సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారి రికార్డులను తీసికొని వెళ్ళుటకు తనబండినితెచ్చుట కంగీకరించినబృహదాదా అనువాడు అన్యజా సంచకడపు పుచ్చకొ నెను; కాని పిమ్మట నిరాకరించెను. అందువీద గ్రామాధికారియజ్ఞ సదునరించి తి లారి ఆబరికి ఎద్దులను కట్టగా, సుబ్బయ్యగారాదా తలారని అవతలికి నెట్టి, ఎద్దులనువిప్పెను. ఈసందర్భములను పురస్క రించుకొని తెలూరిదానాళేగా, సర్కారుసాకరి తనవిధిని నిర్వ ర్తించుచుండగా, అడ్డపడెను నేరమునకై ఆసబ్ మేజిస్ట్రేటు గారు ముబ్బయ్యనాదానునకు రి రూసాయలు జరిమానా విధించిరి తెలూరి సర్కారుసాకరముట నిజమేగాని, బండికి ఎద్దులను గట్టి బండితోలుట, వాడు ఆపరినకనరించి నిర్వర్తించవలసిన విధి తొడుగా, వాడుతనవిధిని నిర్వర్తించుచుండగా ముద్దయ అడ్డపడెనట న్యాయమూదానియు, నిక్కుముగ.తాను ఫిర్యా దుగావలసిన సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారే కేసును విచారించుట ఆక్ర మమనియు ఆభిప్రాయపడి తిరువల్వేరి జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు విషయమును హైకోర్టువారికి తెలియజేయగా, న్యాయమూ ర్తులు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి యభిప్రాయముతో నెకిభవించి శిక్షను రద్దుపరచిరి.

న్యాయమూర్తులు: శేషగిరిఆయ్య నమూరస్వామికాన్త్రీగార్లు తెలూర్పుపేటెంటు ఆప్పీలు

గుంటూరుజిల్లాహైకోర్టుమీద వెనుక నొకప్పు యొక దావాలో హైకోర్టుకు ఆప్పీలునెట్టుకొనబడెను. హైకోర్టువా రాయప్పీలును విచారించి దావాను జిల్లా జడ్జిగారు మరల విచారించవలయుననియు ఖర్చులు తీర్చుననునరించియుండవలె ననియు తీర్పుచెప్పిరి. జిల్లాజడ్జిగారు పునర్విచారణ జరగించి తీర్పుచెప్పిరిగాని, యెవ్వరి కనుకూలముగ తీర్పుచెప్పిరో, వారికి ప్రతికక్షి వారు ఖర్చులను చెల్లింప పనిలేదని యుత్తర వాస గిరి. అందుమీద హైకోర్టుకు ఆప్పీలుచేసికొనబడెను. తీర్పు ననుసరించి ఖర్చుల నొనగవలయునని హైకోర్టువారు చేసిన యుత్తరవునకు వ్యతిరేకముగ నుత్తరవిచ్చుటకు జిల్లాజడ్జిగారి కధికారములేదని అన్వేరెంటు పత్రమున వాదింపబడెను. ఈ యప్పీలును విచారించిన న్యాయమూర్తి తయల్లిగారు హై కోర్టువా రొసగిన యభిప్రాయము ఖర్చులవిషయమై తమకు ఉచితమనితోచునీరుని తీర్పుచెప్పటకు జిల్లాజడ్జిగారికి గల యధికారమునకు భంగకరముకాదల తెలియజెప్పి తిదనుగుణ్య ముగ తీర్పుచెప్పిరి. ఈ తీర్పుమీద తెలూర్పుపేటెంటు ఆప్పీలు చేసికొనబడెను. ఈవిచారణలోగూడ న్యాయమూర్తులు తియో ద్దీగారి తీర్పునె ధిరపరచిరి.

బార్బిటవుక్ పోలీసుకోర్టు.

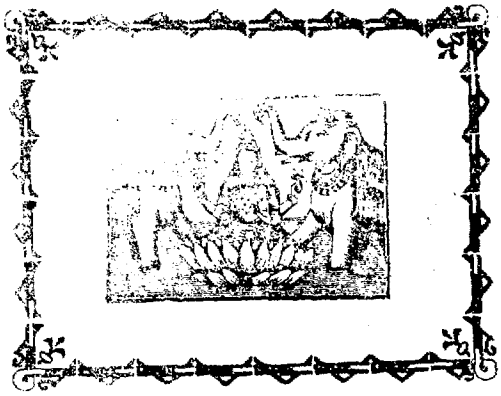
కడచిన అక్టోబరు నెల 26-వ తేదివారి హైకోర్టుకు తూర్పుకైపున బీచ్ రోడ్డులో నుండు లెకర గ్రామింకునేటు మూయబడి, క్రెయిక్ వెళ్ళుచుండగా, తన మోటారుబండి ఆ గేటును త్రోసి, గేట్ కేటరు దానికొంద తగులుకొని తుదకు చనిపోవునంతటి ప్రమాదమునకు కారణ మేర్పడగలయంత మోటుతనముతో మోటారు బండిని నడపించునలంకై రాజా రాజగోపాలగారిపై నేరుమోపబడి విచారణజరుగుచున్నది. ఈ నేరము జరిగినవెంటనే సిటిపోలీసువారు విచారణజరిగించి, అది వట్టి ఆకస్మికమేగాని మరేమియులేదని రిపోర్టుచేసిరి. కాని తదవంతరము రైల్వేపోలీసువారు జరిగించిన విచారణలో ఆమోటారును నడిపించినవాడబాగ్ లెగను, మోటుతనముగను ప్రవర్తించెనని యేర్పడినందున, ఇప్పుడు పోలీసుకోర్టులో విచారణ జరుగుచున్నది.

మహాసభయును దేశమందెల్లకడలను జరుగుచుచున్నట్లునే యా లోకమాన్య కీర్తినియుల్లొకముల నుచితరీతిని చాటుచున్నది. నేనప్పుడు మాటలాడవలెన్నను మాటలాడదగిన స్థితిలోలేను వార్తకన్య మునుకొనున్ను తిలసన్నే కింకనీనానూనారలూ క్కొక్కొక్కరుగ నున్ను మరల కొవుమన్నారు. రనేడి గారు తెలూరు గారు బసుదత్తముగ రుమ్ములు ముత్రులందరును ననుచాసి పోయిన కతిమునామానసము సంతాప రుగమై నిరు త్సాహకనంబెందియెన్న కతిమున నేనవివస్థానింప కనుగుడెను.

మహాశయలారా! మా ప: స్వగంధి తిని, బండిరు లపగల గౌరవాదరములక, మీతెలిగింప నాకు మాటలు దొరలకున్నవి. నేనెట్లు నుబోధ్యుని యుగోవును. ఆయ నునుగించి మహాదయన్య నానో మున్నుండు గూర్చును, "అయో! గోఖలే! బోలనా! అనామలగి నా వాగ్యశ నుగుచున్నది. ఆతనిసాహాయ్యము, సాంగోగము, ధురీణత్వము, లేక మేమేర్పటిచికావన సంవిధానముల నాచరిణియములుగా నెట్లు నేయగునో నాకే గోచరింపబున్నది. ఆయనను గూర్చి మతేమియుం ప్రస్తుతము నుడవకలాలా గాని లగాఖానుగా రనినట్లు, "ఆతడు మహాపురుషుడు" అని మాత్రము నుడువ గలను.

“సంతోషాన్ని ద్వారాభిలాషి”

ఆంధ్ర పత్రిక

1915వ సం. మార్చి నెల 11వ తేది

గురువారము.

హర్షిణి ప్రభువు-విద్యాదర్శము.

కడదిన ఆనందేనామ మనహృదయ ప్రభువుగారు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు కాన్వోకేషను సమయమున విద్యార్థులకు నుపదేశోపన్యాసము చేసినది. సభ విశ్వవిద్యాలయ భవనమున జరుగిన పునరాధమున జరుగుటచేత వట్టల నందిన స్నాతకులకు కొంత యనదుకూల మైనట్లును వారికి వట్టలనిచ్చు నప్పుడు వారు లేచివచ్చి ఉపాధ్యక్షునినుండి పుచ్చుకొనుట మాన్పి వారివారోహము లుండే పరిస్థితులచేత వారికి గవర్నరు డివరలు గారిని దీక్షియటకును ద్వారగా జూచి సంతరించుటకును సలకాకము లేదుచే కొంచె మసంతృప్తి జూపె ననియు మేకా నోక నైపు నుండి వచ్చి విశదమైనది. కాని మనరాజ ప్రభువుగారు ఆతరువాతను నొసంగిన యుపన్యాసము మాత్రము ఎల్లవిద్యార్థులయందును కొల్లగొని యుండునమానము. హర్షిణి ప్రభువుగారి సరాజ మగు గుణముని మేముదివరకు వ్రాసిన హృదయ నైర్మల్యమే యీ యుపన్యాసమునందును కానవచ్చుచున్నది. మనదేశమున 904 వ సంవత్సరము వరకును మనవిశ్వవిద్యా యములునట్టిపరిపూర్ణకారస్థానము లుగనూతము డెట్లు! నాటినుండి కమక్రమముగా బోధనము నెడకును పరిశోధనయెడకును దృష్టి మరల్చబడినదట. తమకాలమున సిస్టి విశ్వవిద్యాలయమునకు గలిగి యుండుటకు తాముసంతరించుచున్నారట! తాము ఇంకనొక పదిహేను గ్రాంటును మంజూరు చేయగలుగుటకు వానందించుచున్నారట! సోతారిక నాధకలిగుగానున జ్ఞానరసవిహారి ఘోషుగానున వారి మహాదాద్యమునకు ప్రశ సేయలట. కాని ఇంతచెప్పియు హర్షిణిగారు ఇప్పటికిని జరిగినదని ప్రశ్నించుకొని ఇంకను గడిచినదటలేదని వాక్రుచ్చుచున్నారు. ఇట్లయితేయము గదా పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహకరము. మేముత జేసితిమి, అంతజేసితిమిని తెలంచువారు అట్టితరువు గలిగినపుడు హర్షిణి ప్రభువును తెలపెట్టవలదా. హర్షిణి ప్రభువు ఒక్క వంగరాజధాని విషయమేకాక దేశమంతటిని గురించియు ప్రశంసించి, బొంబాయిలో 'రాయలు ఇన్స్టిట్యూటు అఫ్ సయన్సు' అను శాస్త్రపరిశోధక కలాశాలకు ప్రజానాయకులు కొందరు ఒక లక్షలు చేర్చినారు. అహమ్మదాబాదు శాస్త్రపరిశోధక కాలయమునకు సర్వోచేతనభాయి మాధవలాలుగారు ఆరు లక్షల నిచ్చియున్నారు. వారే ఆ ఆలయముతో చేరి యుండగల గజరాతు కళాశాలకు రెండు లక్షల మెసంగిరి-ఇదియంతయు మాచదునరు లానందముతోనే చదువగలరు. కానిరాజధానుల ప్రశంసవచ్చినప్పుడు హర్షిణి ప్రభువుగారు వంగరాజధానిని బొంబాయి రాజధాని చేర్చి మూడవదియగు నుద్రాసును తలంపవలెన తలంపలేనట్టి స్థితి కలిగి

యుండుటకు మనమెంతో వగవలసి వచ్చుట మాత్రము వెంటనే తప్పనదికాదు. మనదేశమున నిదివరకును విద్యావ్రవాహము పోయిన మార్గము తత్త్వమునకు సంబంధించినదియు కవిత్వాదర్శములకు సంబంధించినదియు నైయుండననియు, నిప్పుడిప్పుడు మనము లోకములోని ప్రస్తుతపు నాగరికమున నిలువగల గుణములను కలిగించు విద్యాపద్ధతుల నవలంబించు చున్నారమనియు, సూచించి హర్షిణి ప్రభువుగారు తమ సమోదముకు వెలిబుచ్చుచున్నారు. ఈ విషయము లన్నియును హర్షిణి ప్రభువుగారి వ్యాసములోని క్రథమభాగమునకు సంబంధించినవి. రెడనభాగమున వారు ముఖ్యముగా విద్యార్థులను గురించియే ప్రసంగించువాడై, కలకత్తాలో విద్యార్థులకు సరియైన నసతిగృహము లేక పోవుటచేత వారియభివృద్ధికి నవకాననుకూలము లగుచున్న ననియు ఆవిషయము గమనింపదగిన దు యనుచున్నది. లక్షలకొలది కచ్చపెట్టి ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయమున నెంతో పరిశ్రమ చేసినారట. అయిన నికనె తయో చేయవలసి యున్నారని చెప్పకదాచుట న్యాయముకాదట. మరలవచ్చుట హర్షిణి హృదయము కాన్పించుట లేదా? వీరు తాము విశ్వవిద్యాలయమున విద్యనొనంత ప్రఖ్యాతులు గారని చెప్పి నేడుమనకు నెట్టిమనుష్యులు గావలసి యున్నారనుటను విపులముగా విమర్శించువాడై, "బహిఃపరిస్థితులు కొంతవరకు మానవుని నేర్పరచునవియే యైనను తుదకు మానవుడు తనుదానె నేర్పరచుకొనుచున్నాడనుట నిజము. ప్రతిదినము తాతేయు కర్మచేత నాతిడు తనప్రకృతిని నిర్ణయించుచున్నాడు. గౌరవము, భక్తి, న్యాయవైర్మయ, నిష్కామ కర్మస్వము, మున్నగు గుణములచేత సూచితమగునుదాత ధైర్యశీలములు పుట్టినప్పటినుండియు నేర్చుకొన దగినవి. ఉత్తమ ప్రకృతి తనయుత్తమ కార్యజాలముచే వాతావరణమును నింపి ముందువచ్చువారికి దృష్టాంతములు వారిని నుత్తమకార్యములకు పుంకొల్పుగలుగు చున్నది. ఇట్టి స్వయం కృషిల వ్యక్తులే లోకపు ఘర్షణలో విజయముచువారు. ఇట్టివారే యీ విశ్వవిద్యాలయము నుండి సిద్ధము కావలయునని నాయభిప్రాయము. ఇట్టివాడే హైందవ భూమికి అవసరమై యున్నారు. ఆయవసరము దినదినమాను పెరుగుచునే యున్నది". మరెయొకచోట "వీరందరును హైందవభూమి శాస్త్రముల యందును : శలయందును తన ప్రాచీన నైధవమును మరల చూపుచున్నదను కీర్తిగడించిన మాత్రముచాలదు. సుప్రసిద్ధ బోధకుడయిన మిల్టన్ మనోకవియను రీతిని, వీరెల్లరును విద్యాభ్యస నాభిలాషచేతను సుశీల పరత్వము చేతను ప్రజ్వలితులు. దిగంతవిశ్రాంత మహా కీర్తికాములై ప్రైవమున కత్యంత ప్రేయలగు దేశభర్తులై ధైర్యధురంధరులుగా జీవనము గడపనొందిన ఉదాత్తాశయములు కలవారు? అను ప్రశంసనందవలెను" అని హర్షిణి ప్రభువుగారు రుప్పొంగి పల్కుచున్నారు. తాము ప్రభువులు తమవిడుటివారు పాలితులు అనుశలంపు విధినుండి యదృశ్యమైనదనికదా యీవాక్యములు సూచించు చున్నవి. వీరిని స్కాట్లండులో విద్యార్థులకునిట్టి యుపన్యాసము నియ్యనియ మించియుండి నను నింతకంట నెక్కువయేమియు చెప్పగలిగి యుండలేరుగదా! తమకు కలిగిన యనుకూలములు ఈదేశమున నెక్కువ ప్రతిభావంతులైన కలుగవనుటను స్మరించు కొనునపుడు హర్షిణి ప్రభువుగారు రెన్నిమార్గముల మనకు ముక్తి కలిగింప తలంతురో! వారుచెప్పునట్లు వ్యక్తిత్వమట్టుకు

పరిస్థితుల నల్లంఘింపగలదేమోకాని ఒకగొప్పసంఘమున కమరియుండు పరిస్థితులనొక్కపర్యాయము మారున లేడనుటకు సందేహము లేదు. కావున హర్షిణి ప్రభువుగారు రన్నియును మనకి యెడోడ్డలో సమకూర్చ జాలకపోయినారనిన నొక వింతగాదు. అన్నియునననెల, విశేషమగు మార్పుల నైనను చేయలేకున్నారనినను తప్పుకాదేమో. వారు ప్రారంభించిన కొన్ని నూతనోప క్రమములైనను ఇంకను పూర్తిగాలేదు. వారియుపన్యాసమున రెండుచోట్ల నెత్తినప్రశంసను బట్టిమాక వారికిది యే యధికారమునకు కడపటి సంవత్సరమునట నిష్కర్షియైనట్లు సూచిత మగుచున్నది. రాజధానిలో నెంతో యల్లరి జరుగుచున్నను పూర్వమార్గ పరాయణములగు నాంగ్లపత్రికలు విద్యావ్యాపనము నెంతఖండించుచున్నను విద్యార్థులనెంత దూషించు చున్నను వంగరాష్ట్రమున కలకత్తా విద్యార్థిమహమ్మన నిలిచి మహాత్మాహమ్మతో నైనిర్వింధి: రీతి నుపన్యసించిన సాత్త్విక శిఖామణి మనదేశమున నింకొక కొంతకాలము అధికారము వహించినయెడల మేలగునని శ్రీచక్రవర్తి గారికి మనమేల తెలుపుకొనరాదు. తెలుగు దేశములో సేనలకు పనికివచ్చు జాతులనుండి యుద్ధము జరుగునన్ని రోజులు పైని కులను చేర్చవచ్చుని ఇండియా గవర్నమెంటు వారి యుద్ధశాఖవారి సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 15 వ తారీఖున 4331 నెంబరుగల ఉత్తరువును చేసిరి! తెలుగువారిని సిపాయిలుగా చేర్చరాదను నిషేధమును తొలగించనలెనని మూడు సంవత్సరముల నుండి ప్రయత్నించుచున్న గోదావరిజిల్లా సంఘమువారు కోరగా ఈఉత్తరువును ఉద్ధులెంటు డిన రల్ గారు పంపిరి. తెలుగువారు సిపాయిలుగా పనికిరారను అపనిందను యుద్ధము పూర్తియగు వరకైన బాపింనుకు సంతోషించ వలసినదేకాని "యుద్ధము జరుగునన్నీ రోజులు" అనునీయమమును గవర్నమెంటు వారు ఎందుకు వెట్టవలెనోమాకు అర్థముకాలేదు. యుద్ధము జరుగుచున్న రోజులలో పనికివచ్చు తెలుగు సిపాయిలు దేశముశాంతముగ నున్నరోజులలో పనికిరారని గవర్నమెంటు వారి అభిప్రాయమా? యుద్ధసమయములో పనికివచ్చు వారు శాంత సమయములో నెట్లు పనికిరారు? ఇది యిటుండగా "సేనలో చేరుటకు పనికివచ్చుజాతులు" అని యింకొక నియమములను తెలుగుదేశములో సేకుపనికిరాని జాతులున్నవని తర్కము కొరకు అంగీకరించినను, ఆజాతులలోనైన అందరు పనికి రావారుండరుగదా? సేనలకు పనికి వచ్చుట రాజపోవుట దేనిబట్టి నిర్ధారణచేతురు? బలమునుబట్టిమా? ధైర్యమునుబట్టిమా? బలమును పట్టి చేయు పక్షమున బలవంతులు అన్ని జాతులలోను గలరు. ధైర్యమునుబట్టి యను పక్షమున, ధైర్యమునునది మానవుని నెల్లప్పుడు అవేశించి యుండునదికాదు. ధైర్యము చూపుటకు అవకాశము లుండవలెను. సేనలకు పనికిరాని జాతులనికొన్ని యున్నవని నిరూపించుట కిన్ని చిత్రము మఱియొడులేదు. తెలుగు బ్రాహ్మణులను సిపాయిలుగ తరిఫీతుచేసి యుద్ధభూమికి పంపును? పంజాబు బ్రాహ్మణ సిపాయికి యెందులో తీసిపోవరో చూతము. పంపకుండు పనికిరారని తిందని అనేవచ్చును. ఇదివరకు పనికిరారన్న తెలుగువారిలో కొందరిప్పుడు పనికివచ్చుగదా! ఆలాగుననే పనికిరారని గవర్నమెంటువారు తలచుచున్న యితరజాతులు కూడపక్షి వచ్చును. కాబట్టి ఆనియమమునుతీసివేసి అన్ని జాతులతెలుగు వారినిఎల్లప్పుడు చేర్చుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుట మంచిది.

అంశము. 10:— ఈ ప్రకారము రేచుకలెక
 కుంభమునకు బంపించుచు దేవము. బంపించుచు
 పుట్టు (గ. రేచుకలెక).

రుష్యా

రష్యాను అధికారుల ప్రకటన.

లండన్ మార్చి 10:— రెట్రోగ్రాడు. నీమెకోవీచ్ చూడవలసిన మధ్య మంగళవారమునాడు తీవ్రముగ పోరు జరిగెను. కోల్చిలో వూరూ బాటలమీద జర్మనీవారు మనలైబడి నపుడు వారిని వెనుకకు నెట్టివేసి, వారిని మితిలేని నపుడు కలుగుచున్నది. ఆస్ట్రీయావారు కార్పేలియా పర్వతములందు చాలిగ్రాడు ప్రాంతములందు మన మైబడుచునేయున్నారు. శివకుమార్ కాన్స్టాన్టినోపొలుసును మనలైబడి ఆస్ట్రీయా వారు ఈనెల 7 తేదీన కోల్చిమాట్లపర్వతము యొక్క పర్వతమును స్వాధీనపరచుకొనిరి. కాని దానిని నిర్మూలించుదలమున మనము మరల స్వాధీనపరచుకొంటిమి.

రషియాను విజయము.

లండన్ మార్చి 10:— రషియా దొరతనమువారి ప్రకటన:— టర్కీ సేనలను కాన్స్టాన్టినోపొలు ప్రాంతములందుండి వెనుకకు తరిమి త్రాన్స్కానియాలో ఆన ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొంటిమి. ఇక్కడ నిలిగి యుద్ధములో టర్కీ వారికి గొప్పపట్టు కలిగినది.

రషియాను ప్రకటన.

లండన్ మార్చి 10:— బాసుగారు ఫీల్డ్ ల్యాండు దేశము నందలి హెల్ సింగ్ ఫర్ముకు వెళ్లి నాడు.

గ్రీసు

గ్రీకు మంత్రుల రాజీనామా

దేశములో గొప్పసంతోషము కలుగుట

నూతన మంత్రివర్గము కూడుట.

లండన్ మార్చి 9:— ఏథెన్స్. గ్రీకువారు కొత్త మంత్రివర్గము యేర్పరచుచున్నారు. కొత్తమంత్రివర్గమును గ్రీకు మారిగారు జూహూ నేటిరాత్రి రాజుగారికి తెలుపుదురు.

నూతనమంత్రివర్గము ఏర్పాటు చేయబడుట.

ఏథెన్స్ మార్చి 10:— మం. గ్రీకు మారిగారు ముఖ్య మంత్రి, ముద్రిమంత్రిగారు, యం. జిగ్రా సోను విదేశీ వ్యాప మంత్రిమంత్రిగారు ఈన్వ మంత్రివర్గముల రాజుగారికి కింది.

ప్రజల సంతోషము.

గ్రీకువారు యెత్తు తిన్న తక్కిన వారందఱు విశ్రాంతిగాదు చెప్పియు మిత్రమండలికి తమ సౌకార్యము తోను సేవతోను వెంటనే సహాయము చేయవలెనని కోరు చున్నారు. ప్రస్తుత మిత్రమండలివారును ఆభిమానమును కలిగించుచున్నది. ప్రస్తుతము మంత్రివర్గము మారిన తిరిగి విశ్రాంతి లాభగాదు త్వరలో ముఖ్యమంత్రిగావచ్చి వెంటనే మిత్రమం దలి సహాయము చేయునని నమ్మి ఆశింపచున్నారు.

రాజుగారి సంతోషము.

గ్రీకు దేశపు రాజుగారికి ఎటువైపుకును యేమి తోచుట లేదు దేశములో చిట్కము ఆధికమగుచున్నది.

జర్మనీ

జర్మనీలో మున్న ప్రతిభా ప్రదర్శన.

లండన్ మార్చి 9:— జర్మనీలో మున్న ప్రతిభా ప్రదర్శన జూరునున్న నిధులు దొరతనమువారికి తృప్తికరముగనున్న నా యను ప్రశ్నమునకు ప్రతిభా ప్రదర్శన తృప్తికరముగ జూరుట కనునేర్పాటులు కొలది కాలములోనే జరుగునని ప్రెంజెల్ గారు నడిపిరి.

ప్రమాదకర ప్రార్థన.

బడ్డెటు సంగీకరించుట.

లండన్ మార్చి 10:— ఆండ్లెం. ప్రమాదకర ప్రార్థన మెంటు నాన్వ ఆచార్యుల పట్టిక సంగీకరించిరి. ప్రజాసంఘవాదులు కృత్రిమ ప్రార్థనముల చెప్పిరి. పోలీసుదళములు వారి యభి ప్రాయముల వెలుపనేలేదు.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయాను అధికారుల ప్రకటన.

లండన్ మార్చి 10:— ఆస్ట్రీయా అధికారులట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— కార్పేలియా ప్రాంతములందు దట్టముగ మంచు పడుచున్నది. చలిభార దుర్భరముగనున్నది. కాని, రుష్యాదేశములకు వచ్చి యెడతెరపలేకుండ ముమ్మా యెది రించుచున్నది. దీనివలన ఆస్ట్రీయాను సేనలు ఆహ్వానితములు, జాగ్రత్తతో నుండవలసి వచ్చినది.

టర్కీ

డా ర్ని న ల్ప ము ట్ట డి.

మిత్రమండలివారు ఖరంగులను వేయుచుండెదరు.

కాన్స్టాన్టినోపొలుగతి

తెల్లను వియన్నా నగరవాసుల భీతానము.

అలహాబాదు మార్చి 10:— పంపిరపత్రికకు లండన్ విలేజిరి పంపిరవా:— డార్ డెన్ లునంద మిత్రమండలివారి యుద్ధనాకలు చేయుచున్న పని అనుకులముగనున్నది. డార్ డెన్ లు జలసంధియందలి కాన్స్టాన్టినోపొలు నగరదేశము నం దలిక్రమణ ఆయుధకాలలో యాత్రైన వెడ్డెన్ గులను ఆహ్వానించి యున్నది. మిత్రమండలియొద్ద నావలు యాభిరంగులను నాశ నముచేసి నప్పటినుండి కాన్స్టాన్టినోపొలు, జర్మను వియన్నా నగరవాసులకు భయముగానున్నది. డార్ డెన్ లు కోటలకు నష్ట ము కలుగుటవలన వెడ్డెన్ గుల యెప్పుడొకటిదని అధికారులు ప్రజలకు చెప్పుచున్నారు కాని ముందు నూలుసంకల్పరముల బాల్కను రాష్ట్రములగతి యిప్పుడే నిర్ధారణచేయబడునని అందరు అనుకొనుచున్నారు. శిథిలములైన యువశత్రువులకు ప్రతిహతులుగానే యున్నది. ఆస్ట్రీయా జర్మను సేనలు వచ్చి టర్కీకి తగిన సహాయము చేయుటకు వీలులేకుండ, అన్నిరంగములలోను యుద్ధము చేయవలసినది. ఆఖరుకు ఏమి తోచిన టర్కీ ప్రత్యేకముగ మిత్రమండలితో సంధి చేసి కొనవచ్చును. కాన్స్టాన్టినోపొలు మిత్రమండలివారి చేతులందును భయమువలన వెడ్డెన్ గుల టర్కీ సేనలు కాన్ స్టాన్టినోపొలు చేరవలసినది. ఈజిప్టువారికి పోయిన సేన కూడ రావలసినది. స్మర్త్యా కోటలను ముట్టడించునని టర్కీ యెప్పుడు అనుకోలేదు. ఆసియా మైనరును ఆక్రమించు కొందుమని మిత్రమండలివారు భయపెట్టుటవలన యుద్ధపుస్థితిగ తులలో ముఖ్యమగుచున్నది. అనేకము కలుగును. టర్కీ వారు మిత్రమండలివారి అభిప్రాయములను గ్రహింపలేక పోయి నందున చాల మార్పులు కలుగును. స్మర్త్యా కోటలను యేకా రణమువలన మిత్రమండలివారు ముట్టడించుచున్నా వో తెలియక టర్కీ స్టాన్టెంట్ మెంటువారికి గోలగానున్నది. ఇతరవోట్ల రక్షి యాసేనలవైబడి పోరాడుచున్న టర్కీ సేనలను స్వదేశమునకు పిలిపించుటకు వీలులేదు. ఏలయనగా పిలిపించుటకును జర్మ నీవారు యెదిరవకునేసికొన్న ధూసులు భృత్తి మెపోవుట తీవ్రముగ సాగుచున్న డార్ డెన్ లు ముట్టడి ముందు ఇంగ్లాండు ప్రాంత ముల జర్మను సేన మెలై నలు చేయుచున్న పని లెక్కగలేదు. జర్మన్ సేన మెలై నలు ప్రయత్నములు నడియైన ఫలము నిచ్చుటలేదు.

అండ్లెన్ మైరకరము.

లండన్ మార్చి 9:— డార్ డెన్ లునంద మార్చి 4-వ తారీఖున ఇంగ్లీషు యుద్ధనావలలోని నావికులలో 8 రు చని పోయిరి. 8 గురికి దెబ్బలుతిగిలినవి. నైరుతులలో 22 రు చని పోయిరి. 22 గురికి దెబ్బలుతిగిలినవి. 3 రు ఆగపడుట లేదు. అని అధికారులు ప్రకటించినారు.

ఎలిజబెత్తు జలసంధిని ప్రవేశించుట.

లండన్ మార్చి 10:— “స్వెన్ యెలిజబెత్తు” డార్ డెన్ లు ను వెల్లెనతరువాత మొదటిదవ సోమవారమునాడు జలసం ధిలో ప్రవేశించి సోమోను జలసంధినుండి కోటలవైకిరంగులు కాల్చుచున్న యిరెరనావలతో పాటు స్వెన్ యెలిజబెత్తు కూడ కిరంగులను కాల్చినది. ఎలిజబెత్తు కాల్చిన కిరంగులవలన మెడోను కోటకు కొంతభయము కలిగినది. అని ఏథెన్స్ పత్రికములో తెలిసినది.

పరాసువారి ప్రకటన.

పార్సిసు మార్చి 10:— నాలుగు యుద్ధపుటోడలను సహాయముచేసికొని స్వెన్ ఎలిజబెత్తు నాన సోమవారము నాడు, డార్ డెన్ లులో ప్రవేశించి, 15 అంగుళము ఫిరగలను కలిదాగినట్లు దక్షిణమున నున్న శా మెలు మెడ్డెడకోటలమీద ప్రయోగించినది. కాని నానావరణస్థితి వలన కొంత నిరోధము కలిగినది.

కాన్స్టాన్టినోపొలుగతి.

లండన్ మార్చి 9:— హెర్బర్టు సామూయల్ గారు లం డనునందు బ్రసంగించుచు కాన్స్టాన్టినోపొలును బట్టకొనుట కింక నెన్నో దినములు పట్టుకూడదని చెప్పిరి.

అమెరికా

ప్రప్తిసరకు

లండన్ మార్చి 9:— వాషింగ్టన్— బ్రిటిష్ గాయు బారియరు సర్ సెసిల్ స్పింగెన్ గా రీతిరస తెలియజేయు చున్నారు. మార్చి 2-తేదికి పూర్వము కాంట్రాక్టు ఏర్పాటు చేసికొనబడిన ప్రత్తిసరకునావలను బ్రిటను ధారాళముగ పోనిట్టు; లేదా, కాంట్రాక్టు ధరలని కొనవలసినందున. మార్చి 16-వ తారీఖులోగా స్త్రీయరులలో వెక్కించు సరకుల విషయమున మార్చి మె వీటిపద్ధతి నవలంబించును. అన్ని విష యములలోను స్త్రీయరుల బయలుదేరుటకు పూర్వమే సరకు వెక్కిం చిన సంగతిని వెల్లడిచేసి, రూపాంతరమునకు సాధనములను పరిష్కారములవద్ద చేర్చవలయును.

శత్రువుల శత్రువులు సుఖముల తీసికొని వెళ్లు నావలు గమ్యస్థానములకు పోనియ్యడవు. అయితే, జర్మనీకి పంప బడి సరఫరాల నడ్డగించునని బ్రిటనులు చాచించుటకు పూ ర్వము స్త్రీయరులలో వెక్కించబడిన ప్రత్తిని మాత్రము కొను గోలుపట్టికొని వెలస వారు (బ్రిటనులు) పుచ్చుకొందురు.

ఇటలీ.

ఇటలీ దేశ వ్యవహారములు.

మంత్రిగారి ప్రసంగము.

రోము మార్చి 10:— ఇటలీలోని గీటా శత్రువుల కొత్తగ యుద్ధనాకాశయ మొకటి నిర్మింపబడినది. ఈనాకాశయమును, మంత్రియగు సర్ సాలెండ్రాగారు ప్రారంభించుచు, యుద్ధము పూర్తియగునప్పటికి ఇటలీదేశము విస్తీర్ణమునందును, బలము నందును, వృద్ధి పొందుటకు మనః పూర్వకము గను, నిష్కల్పము గను పని చేయుదునని నెలవిచ్చిరి. ముం దేమిచేయుటకును వైఖ్యము, ఆయత్తమై యున్నదనియు, దేశముకొరకును, ప్రభువుకొరకును, రణరంగ మును ప్రవేశించుననియు, జనరలు మొగ్రాగారునుడివిరి. దాని మీద అత్యుత్సాహముతో మంత్రిగారు వీరిని ఆలింగనము చేసికొనిరి. మొగ్రాగారు నడిచిన వాక్యములకు మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, ఇటలీవారి కెంతటితాపముగ నున్నను, తమ దేశప్రతిష్ఠను నిలుపుకొనుట ధర్మముగ నెంచుదని నెల విచ్చిరి. ఇటలీకి కొంత రాష్ట్రము సంపాదించవలెననియున్నది. ఇందునిమిత్తమై రాయబారులు చేసినట్లును, కాని వ్యవహారము పానగంధున, వేరుమాత్రము తొక్కవలసినచున్నదియు కైమాటం కర్థముచెప్పుచున్నారు. గీటా ఆర్మీ విషయముగారిక పతాకమును వైకెత్తినప్పుడు ప్రజలయొత్సాహమునకు మితి మేరలు లేకుండెను. మంత్రిగారు రోమునగరమునకు తిరిగి వచ్చినప్పుడు ప్రజలత్సకముచేసి స్నేహసకద్ద ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగ చేరి సంతోషముతో తేకలుచేసిరి.

దక్షిణహిందూస్థానము

కూనూరు మునిసిపలు కేసు.

ముద్దయాలను విడిచించుట.

కూనూరు మార్చి 11—కూనూరు మునిసిపలు లంచము కేసులో ఇంకనకు మేజిస్ట్రేటునుండి వారికిని, ఓకర్వీరుకును నేడు మేజిస్ట్రేటుగారు 9 మాసముల కఠినఖయమును చేటి 200 రూపల జరిమానాను విధించిరి. చేటి 150 రూపాయలను మునిసి పాలిటిక చెల్లించవలెను. మేజిస్ట్రేటుగారు 161 నెక్ట్ న ప్రకారము ముద్దయాలను దోషస్థులని, తీర్పులో వ్రాసి యిట్టి సందర్భ ములలో నిజమే యెట్లు వగవందని తెలిపిరి.

బొంబాయి

స్త్రీలకు ప్రసవవైద్యము నేర్పుట.

వెల్లెంగుడను దొరసాని చేసిన యేర్పాటులు.

బొంబాయి మార్చి 10:— వెల్లెంగుడను దొరసానిగారి కోరిక ననుసరించి, దేశీయ మంత్రసానులకు ప్రసవ వైద్యము గురించి బోధించుటకును, ప్రసవించిన స్త్రీలకు వాచారము చేయుటకును, మునిసిపాలిటీ వారిక, ప్రసవ గృహమును నెల కొల్పిరి. ఈ యేర్పాటులు ఒక నెలనుండి జరుగుచున్నవి. బొంబాయి స్త్రీల విషయమున చాల శ్రద్ధ వహించి పనిచేయుటవలన, ఇది జనుప్రదముగ నెరవేరునట్లుకు సందియముండ దు. ఇందున 21 వేల రూపాయలు వసూలు చేయబడినవి. స్త్రీల ఆరోగ్యస్థితిని పరీక్షించుచుండుటకై పదిమంది వైద్యు రాండ్రు నియోగింపబడిరి. వీరికి కావలసిన సామగ్రి ఈ నిధి నుండి ఖర్చు వెట్టబడుచున్నది.

అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీ

బొంబాయి మార్చి 10:—1910 సంవత్సరము మేనేజరు బొంబాయి దొరతమువారు ఒక సంవత్సరమువరకు అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీని తీసివేయుట కుత్తెవుచేసిరి. కాని ఈ యుత్తెవు ఆ మునిసిపాలిటీ కు అనుకూలము క్రమక్రమముగ కృత్తి చేయబడుచు వచ్చినది. ఇటీవలచేసిన ఉత్తెవు మార్చి 31 వ తేదీవరకు వర్తించును. దీనితరువాత మునిసిపాలిటీ ఎప్పటివలెనే పనిచేయుటకు, గవర్నరుగారు ఒప్పుకొనిరి. పూర్వము సేగముమంది కాన్సిల్లరులే ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడెడివారు. ఇప్పుడీ సంవత్సరమున ప్రజల అధికారము వృద్ధిచేయబడినది. ఈక్రొత్త యధికారముప్రకారము ప్రజలు చెందువంతుల కాన్సిల్లరులను యెన్నుకొనవచ్చును. మునిసిపలు ప్రభుత్వము తీసివేయబడిన అయిదుసంవత్సరములలోను, ఈన్యాయవరము ప్రత్యేక మొకకమిటీవారిచేత జరుపబడుచున్నది. ఈకమిటీకే పునఃప్రముఖులు సభ్యులు గను సర్ మాన్సిభాయి మాధవలాలు బాగా నెట్టుగారు అధ్యక్షులుగనున్నారు. మునిసిపాలిటీ దిరిగి గేర్ రాటుకాబడినప్పుడీ కమిటీ రద్దు అయిపోవును. మునిసిపలు ప్రభుత్వము యొక్క ప్రతి ప్రకరణమునందును ఈమేనేజరు కమిటీ వారు పాటుబడి యభివృద్ధిని కనుపరచినందునై దొరతము వారు మెచ్చుకొని క్రొత్త మునిసిపాలిటీవారికి యొసగిన అధికారమున కనురూపముగ కార్యమును వారు చేయగలుగుదురు గాక యని కోరుచున్నారు.

బొంబాయి శాసనసభ.

18వ తేదీని జరుగు కార్యక్రమము.

బొంబాయి మార్చి 10:—18-వ తేదీని జరుగు బొంబాయి శాసన సభలో నీక్రింది కార్యక్రమము జరుగును. ముందుసంవత్సరపు ఆదాయవ్యయపుత్రము సరిమాడబడును. ఈపుత్రము సభ్యులకు నివేదించబడును. వారసత్వపు సర్టిఫికేట్టులకు సంబంధించి 1910 సంవత్సరములో చేయబడినవిల్లుల రద్దుచేయవలసినదనియు, బొంబాయిలోని యాత్రికుల రక్షణకు సంబంధించిన బిల్లును సమీక్షించుటకు తేలవినవిల్లు మొదటిసారిచర్చకు తీసికొని రావలసినదనియుమానీ శులగుపట్టణి గారు ప్రతిపాదించుదురు. గౌరవనీయులగు రావుబాద్లత రొడ్డా గారొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించినమీద గోల్డేగారి యకాలవరణమువలన సభ్యులు తమకుకలిగిన విచారమును వెల్లడించి, గ్రంథముచేయుదురు. గోల్డే గారు బొంబాయి శాసన సభ యందును, సార్వభౌమిక శాసన సభ యందును, చేసిన పని గురించి సభ్యులు వారిని క్షణించుదురు. గోల్డేగారి స్థానమున అనధికారుల పత్రమున సార్వభౌమిక శాసనసభలో మరియొక సభ్యులెన్నుకొనబడుదురు. అఫీషియలు ఎస్సయిని పుచ్చుకొనుచున్న ఖైదు, దొరతనమువారితీసికొని, దొరతనమువారేదో కొంతతీతమును మేర్పాటుచేయుట ఉచితమాయనవిషయమును కొంతతీతమువారు అఫీషియలు రిసీవరును ఒకనిని మేర్పాటు చేయుట ఉచితమాయన విషయమును గూర్చి ఆనరబిలుబట్టుగా కొంతతీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు. దావాలలో అఫీషియలురెసీవరుగను, బాయంబస్టాకు కంపెనీలకు సంబంధించిన వ్యవహారములలో అఫీషియలు లిక్విడేటరుగను, ఈయందొకరిపనిచేయుటయును. ఈపనినిప్రస్తుతము అఫీషియలు ఎస్సయినిగారు నిర్వర్తించుచున్నారు. బొంబాయిలోని బండ్లుమున్నగువానిని లెక్కవేయించి, తోలువారికి లైసెన్సులను హాజరయించ వలసినదని డబ్బియు. ఎల్. గ్రహముగారొక తీర్మానమును తీసికొనివచ్చెదరు. గోల్డేగారి స్థానమున సార్వభౌమిక శాసన సభా పదవికై సి. హెన్రీ సేటుల్లకు, హెన్రీ. ఏ. వాడినూ గార్లు ప్రయత్నించుచున్నారు.

కలకత్తా

వైద్యోపచారియల గృహములు.

30 వేల విరాళముచ్చుట.

కలకత్తా మార్చి 10:—నాపురాలలోయన్న జననలు ఆస్పత్రిక పరిధినించి వైద్యోపచారియల గృహములు నిర్మింపబడుచున్నవి. వీనిదొరకు వినియోగించుటకు గాను ఉత్తర పరా.నివాసులగు, రాయి జయకుమారు ముఖర్జీ బహద్దరు గారు 31 వేలరూప్యముల నిచ్చిరి. ఈ ఇండ్లలో నిన్న గృహ ప్రారంభము జరిగినది. ఈయత్నమును కార్యకేటప్రభు నిర్వహించినది.

పంటల అంచనా.

కలకత్తా మార్చి 10:—నర్సిప్రత్తి, చెఱకుపంటలకుగురించి మదింపు చేయబడినది. కడచిన సంవత్సరముకంటె వరిపంట నూటికి మూడువంతులు తగ్గునట. వీరూరు, బరిసాల్లలో పంట దగ్గుటవలన నీది సంభవించినది, బంగాళము, బర్మాలలో కూడ పంట తక్కువగనే యున్నది. నిరుత్పత్తికంటె సీసంవత్సరము ప్రత్తిపంట నూటికి మూడువంతులు వృద్ధియగునట. బొంబాయి, మధ్యరాష్ట్రములు, బర్మాలలో పంట విశేషము వలన నీవృద్ధి సంభవించుచున్నది. చెఱకుపంట కడచినసంవత్సరముకంటె మూడువంతులును, కడచిన అయిదుసంవత్సరముల కంటె దామాజీపంట 6 వంతులును అదనముగ నుండును. చెఱకును పండించుభూమి నిరీతికంటె యీసంవత్సరము నూటికి 7 వంతులు తగ్గినను సరిగ యుండుటవలన పంటలో నీయదనము కనుపించుచున్నది.

కైఫ్ వీధి దొంగతనము.

కలకత్తా మార్చి 10:—సోమవారమునాడు కలకత్తాలో కైఫ్ వీధియందు, ఒక మార్వాడీని కొందరు దోచికొనిరి. ఈసామ్యు తేలులనుతదవి, కాశీనీళ్లు తన సరింపబడిదేకాని పట్టుకలు కొట్టిదోచుకొనినదికాదని పోలీసువారి యభిప్రాయము. ఈసందర్భమున ఎవరు పట్టుకొనబడలేదు. ఎలిజబెత్తు ఓడ జలసంధిలోకి వెళ్లుట.

మార్వీబజారు బొంబాయి కేసు.

కలకత్తా మార్చి 10:—మార్వీబజారు బొంబాయి కేసు విచారణ గిల్ హెట్టు డిప్రూటీ కమిషనరుగారివలన మార్చి 22-వ తేదీని ప్రారంభించబడును. ఈకేసులో దేవిపాదరాయి అనునతడు ముద్దాయి.ఇతడు హత్యచేయుటకు యత్నించినందునకును, 1913-వ సంవత్సరంలో,మార్వీబజారునందు బొంబాయి నేపి నదానికి ప్రోత్సాహము చేసినందునకును, నేరముమోపబడెను. జగత్తి ఆశ్రమములో దొమ్మజరిగినవెనుక,ముద్దాయి మరికొందరితో సుబుడిబజలు ఆఫీసుకుగన్న గార్డనుగారిని చంపు నుద్దేశముతో బొంబాయి తీసికొని మార్వీబజారునకువెళ్లెనట గార్డను గారు ఆశ్రమములోని కొందరిపట్టుకొనుటకు ఉత్తరుచేసిరి.ముద్దాయి తనతోటివారలతో గార్డనుగారి బంగాళాబాదుయెదురుగ నిలువబడెను. అంతట బొంబాయి పోలీస్, వీసీఐతీసికొనివచ్చుచున్న వాడు అక్కడనే చనిపోయెను. అప్పుడొకరినిచంపిన వాని బాడ నెరుగును తీయలేక పోయిరి. ఈనేరముతో సంబంధించిన వారిబాడలను పోలీసువారు తీయలేకపోయిరి. ఇట్లు చెండు యెండ్లుజరిగినది. తరువాత, వారిసాల కుట్రనేరములో మరికొందరి విచారణచచ్చినది, ఆ సలు తేసు లో తీయవలసిన ముద్దాయి ఒకడుదానిలో పిర్యాదుపత్తును సాక్ష్యముచ్చెను. డక్టర్, వారిసాలలో అరాచకముచేసిన పనులను ఇతడు తెలియజేసెను. ఇతనిసంఘమువారెన్నియో దొడ్ల న్యాయులను చేసిరి. అందులో,మార్వీబజారు దొడ్లన్యాయుకటి. బొంబాయిప్రేలిచరిపోయినవానిమేరు నితడు తెలియచేసి ప్రస్తుతపు ముద్దాయి కీనేరముతో సంబంధమున్నట్లు చెప్పినాడు. ప్రస్తుతపు ముద్దాయిది డక్టర్ జిల్లాలోని మోధ్యవారా.గ్రామము, యువకుడు వారిసాలకుట్రనేరములో పరారయైన, మదన మోహన భొమికును దాచినందునకై ఇతడుమరికొందరితో నీటివల కలకత్తాలో తీయవలసినవాడు. ఇతనికి చెండు సంవత్సరములు కఠినఖయదు విధింపబడినది. ఇతడు హైకోర్టుకు అప్పీలుచేసికొనెను. అప్పీలు విచారణ యందున్నది.

దొరతనమువారిపత్తునుఎక్.గుప్తా గారువాదించుదురు.

జపానుదేశపు నర్తకము.

హిందూదేశపు స్త్రీతిరులను విచారించుట. కలకత్తా మార్చి 11:—హిందూదేశమున బహుసంఖ్యకులను, వ్యాపింపజేయుటకు ఎట్టియకాశమును కలవో నానిని విచారించుటకు, జపానుదొరతనమువారు దాక్టరు ఇచ్చిలో గారిని నియోగించిరి. నీరు చెన్నపురి, బొంబాయి, లాహోరు, మున్నగుపట్టణములలో సంగతిసందర్భములను విచారించి కలకత్తాకు వచ్చుచేసిరి. నీరు కలకత్తాలో,ఇదియులుండి, రంగూను మీదగ జపానుకువెళ్లెదరు.

తెలంగాణిస్తానము.

తెలంగాణిస్తానములోని మహమ్మదీయ మతమునందు ముస్లిములకు కుటుంబములలో తచ్చిదీక్షాస్థితి, కుమారులతో పాటు కుమార్తెలను పంపుకొనునాచారము కలదు. తెలంగాణిస్తానమునండి కొందరు మహమ్మదీయులు పంజాబు

లోని, గురుగాతుకు వచ్చి కాపురము లేర్పగుచున్నారు. తరువాత కుటుంబములు వృద్ధియై విారతు, జలంజువారు మండలములలోని కొన్నిభాగములకు, వీరు వ్యాపించిరి. ఈకుటుంబములలో నొకదాదా వచ్చినది. ఈదాదా మొదట హిందూదేశములో పరివర్తించబడి తరువాత బ్రిటిష్వారు విచారణమునకు వెళ్లినది. మహమ్మదీయ శాస్త్రప్రకారము, వారసత్వమునకు వ్యతిరేకముగ తెలంగాణిస్తానములోని ఆచారము పాటించబడదని మన దేశములోని కోర్టులు తీర్మానించినవి. కాని, బ్రిటిష్వారువారి తీర్మానము తిప్పివేసి, తెలంగాణిస్తానములో నిట్టి యాచారమున్నట్లు, ప్రతివాదులు ప్రువరచుకొనుటకు ఉత్తరువు చేయించిరి. తరువాత శాస్త్రప్రకార మినా వాతీర్మానింపబడును. ఈ అప్పీలు అలహాబాదు హైకోర్టులో యభ్యవ్యాధిధికారి వలనను, సర్. పి. సి. బెనర్జీ గారివలనను విచారించబడు చున్నది. దాదా జరుగుచున్నది.

శిల్లి

వైస్రాయికి వచ్చిన వార్తలు.

శిల్లి మార్చి 10:—మార్చి 8 వ తారీఖున ఇండియా సెక్రటరీగారు వైస్రాయిగారికి ఈక్రిందివార్తలనుపంపెను:—

దార్జిలింగ్ నుండి.

మార్చి 8 వ తారీఖు మొదలు 5 వ తారీఖువరకు దార్జిలింగ్ కోటలను మిత్రముడలి యుద్ధనావలు యెంతవరకు వాతనము చేసినవో తెలుపు కాగితమును నాకాధికారులు ప్రకటించిరి. “క్వీన్ ఎలిజబెత్తు” పడమటివైపు కోటమీద ఫిరంగులను తీవ్రముగ కాల్చినది. సాకోసు జలసంధినుండి నావలు ఫిరంగులను కాల్చినవి. కోటలలోని మందుగిడ్డంగులు తగులబడిపోయినవి. తక్కిన కోటలలోకూడ నవ్వుము కలిగినది. ఈ మార్పుగ ఫిరంగులుకాల్చి కోటలను ధ్వంసముచేయుటవలన మనకోరిక తీరుటకు అలస్యమగును. కాని మట్టిడి మొదలువెట్టిన కొద్ది గోలాలకే అనుకున్న దానికన్న మెచ్చుపని జరిగినది. కోటలు మననావలవై ఫిరంగులుకాల్చి నావలను నాశనము చేయునను భయముకన్న జలసంధిలో సందుతేవండ వెట్టిన మందుగనులవలన యొక్కనవ్వుము కలుగునేమోయనిభయము మొదలుకలిగినది. కాని గనులనుతీసివేయునావలు, వానినన్నిటిని తీసివేసి మార్గమును శుభ్రీకరచినందున ఆభయము పోయినది. మార్గమును శుభ్రీకరచుటకు పూర్వము ఫెర్రిచియుద్ధనావలు సాకోసు జలసంధిలోనివి బుల్డోజర్లవై ఫిరంగులను కాల్చుచున్నవి. బ్రిటిష్నావలు ఆద్రాంటిక్ జలసంధిలో నిలిచి టర్కీకోటలవై కాల్చుచున్నవి. ఈజలసంధిదార్జిలింగ్ నుండి ముఖద్వారమునకు 50 మైళ్లదూరమున యున్నది. మరి కొన్ని బ్రిటిష్మయుద్ధనావలు స్కూర్నాకోటలవై ఫిరంగులను కాల్చుచుండెను. స్కూర్నాకోట నాశనముకు పత్తుమున టర్కీవారు కొత్త నేరలు రషియాతో పోరాడుచున్న నేరకు సాహాయ్యము పంపుటకు మార్గము లేదు రషియాతో యుద్ధము.

నార్నావెట్టెజునునకు దక్షిణముగా పిలికాయను విస్ఫులాజ్వలనకలదు. ఈజ్వలన, పాంతమున రషియాజగ్జగ్జలకు తిరిగి పూరముద్ధము ప్రారంభమైనది. ఇక్కడ మొన్నటి శుక్రవారమునాడు బర్మగునేన రషియానేరవై పడినది. శనివారమునాటికి యుద్ధము బహుతీవ్రమైనది. నార్నాను పట్టుకొనుటకు బర్మనీవారు చేయుచున్న యాహూరముద్ధము యొక్క పరియవసానము యింకను తెలియలేదు.

కాన్సాలియా కొండల దుష్టభాగమున ఆస్ట్రీయలు రషియావైకడి పోరాడుచున్నారు. కాని జయముకులుగుట తరు.నూర్మిగెల్లిమియలో రషియా వారు ఆస్ట్రీయనున నెట్లు కొని యందునుపోవును చేయుచున్నది.బర్మిజాఅను ఉపదేశప్రాంతమున యున్న ఆస్ట్రీయనాను రషియాను లెరిమిచేసిరి.

హాన్సులోయుద్ధము

నెర్వన్ సగగజాలో ఫ్రెంచిసేన యందుకు వెనుచున్నది. ఆది ఫ్రెంచివైకాళికారులు ప్రకటించినారు. ఈ పరగజాలో ఫిబ్రవరి 16 వ తారీఖునుండి ప్రతిరోజు ఫ్రెంచిసేన విరాఘాటముగ ముందుకు వెన్నుమనే యున్నది. వానజెనులో ఫ్రెంచివారికి జయము కలిగింది. ఈ పరగజాలో తలవై పకుచున్న బర్మకు సేన వెనుకకు కొట్టి ఫ్రెంచివారు జర్మను వారిస్తానములను ఆక్రమించుకొనిరి. 3 తారీఖుక పడినవార్తలు:—యూరోపు అమెరికా ఖండముల ప్రస దార్జిలింగ్ నుండి వచ్చిన వార్తలను విచారించుటకు ఫిరంగులు కాల్చుట నను 12 మైళ్ల దూరమున నిలిచి రింగి భూమిపైగా వెన్ను ఫిరంగులు కాల్చుట వలనను దార్జిలింగ్ నందులి. rob lu. కోటలలోని ఫిరంగులు నిశ్శబ్దముచేయుచుండెనని నా cold and forces com శిముల ఫిరంగులు చెందుగలవు. యూరోపువైపున and night.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT
EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

SUBMARINE PIRACY.

Four Steamers Torpedoed.

LONDON, March 10. The Admiralty announces that the steamer "Tangistan" has been torpedoed off Scarborough. One man was saved of the crew of 38.

The "Tangistan"

The "Tangistan" was torpedoed at 12-30 in the morning. The boats had already been slung out when the vessel foundered suddenly with the boats and their occupants. The only survivor was clinging to a box for two and half hours before he was picked up. Several life-rafts hung to a plank, but dropped off one by one and were drowned.

The "Blackwood."

The steamer "Blackwood" has been torpedoed off Hastings, the crew of seventeen being saved.

The "Bengrove."

The Admiralty announces that the Liverpool steamer "Bengrove" was sunk, probably by a submarine, off Infracombe yesterday afternoon. The crew of 33 were saved.

The "Princess Victoria."

The steamer "Princess Victoria" has been torpedoed off Liverpool, the crew of thirty-four being saved.

The "Princess Victoria" was torpedoed eighteen miles off the Mersey.

[The "Princess Victoria" is a twin screw steamer of 1,943 tons with a speed of 19½ knots, owned by the Canadian Pacific Railway Company]

All the torpedoings occurred on Tuesday morning.

How "Princess Victoria" was
Torpedoed?

LONDON, March 9.

The "Princess Victoria" kept a sharp lookout for submarines and the weather was very clear, but nothing was observable till the steersman at 9-30 in the morning noticed a torpedo coming straight for the ship. There was no time to escape. A violent explosion occurred and the vessel listed heavily. Two boats were lowered and the crew rowed towards the Mersey. A small steamer eventually towed them, suffering from exposure for five hours. The "Princess Victoria" sank in fifteen minutes.

A fishing boat landed the crew of the "Blackwood" at Newhaven. The "Blackwood" was torpedoed at six in the morning when the weather was bad owing to snow and squalls. All boats were ready for lowering in case of a submarine attack. The crew were two and half hours in boats before they were picked up. The submarine came to the surface but did not offer any assistance.

A liner Chased.

LONDON, March 10.

A submarine chased the liner "Clan Macrae" off Mersey yesterday morning for twenty five minutes. The liner escaped by steering a zigzag course at full speed.

A German Submarine Ramméd and Sunk.

LONDON, March 10.

The Admiralty announces that the destroyer "Ariel" has rammed and sunk the German submarine U 20. The crew surrendered.

Field-Marshal French's Bulletin.

Mastery of British Sniping.

LONDON, March 10.

A bulletin from Field Marshal French says:—The mastery of our snipers has been maintained. This is primarily due to local and individual initiative assisted by successful mining operations.

Enemy's Artillery More Active.

The enemy's artillery has been more active than usual, but the effect has been slight.

The Defence of the Realm Act in the
Parliament.

LONDON, March 9.

In the House of Commons Mr. Lloyd-George introduced a Bill amending the Defence of the Realm Act so as to give the Government power to assume control not only of factories turning out munitions and war material but also of factories which the Government hoped would soon turn out war material. Mr. Lloyd-George emphasised that not only the duration but the success of the war depended on the output of munitions.

Mr. Bonar Law assenting to the rapid passage of the Bill dwelt on its extraordinary and drastic character but the duty of the opposition, he said, was to support it. He urged the Government to take into their confidence and consultation manufacturers acquainted with the industries concerned.

Mr. Lloyd-George said that the Government proposed to consult the manufacturers and bring them to the front from the various districts and put a business man at their head. They would also organise the whole engineering community to assist in increasing the output and he was confident that they would get their assistance.

TELEGRAMS.

The Welsh Bill.

A Compromise Announced.

LONDON, March 10.

In the House of Lords Earl Beruchamp announced a compromise on the Welsh Bill, whereby its enforcement is postponed until six months after the conclusion of the war. The Marquis of Lansdowne and the Archbishop of Canterbury accepted it.

The Enemy's Trade.

China and the Proclamation.

LONDON, March 9.

In the House of Commons, Mr. Runciman said:—The proclamation relating to trading with the enemy does not prohibit trading with German firms or branches in China. The Board of Trade is doing all it can to encourage the transfer of Chinese business from German to British firms.

Action in India.

Explaining the action to promote the capture of the enemy trade in India, Mr. Roberts said:—Leaflets have been issued dealing with various industries and an exhibition of samples of German and Austrian imported goods has been held in Calcutta. Similar exhibitions will shortly be held in Bombay and Madras. Furthermore an officer has been attached to the Board of Trade to assist in expanding the market of Indian raw materials in the United Kingdom.

Death of Capt. Shakespeare.

LONDON, March 10.

Referring to the Death of Captain Shakespeare, Mr. Roberts said Capt. Shakespeare was unfortunately killed at the beginning of the action between Amir Nejd and the Chief of Shammar between whom there is a hereditary feud. Captain Shakespeare was with Amir Nejd, who was victorious. The Public Service has lost an able and gallant officer of great promise.

British Prisoners in Germany.

LONDON, March 10.

Replying to a question as to whether the Government was satisfied with the treatment of British prisoners in Germany, Mr. Primrose, announced that there was every hope that shortly arrangements would be made rendering the treatment fairly satisfactory.

The New Army.

LONDON, March 10.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on Mar. 9th:—The "Standard" states that the Army Council has decided to post two Sergeants and two Corporals from the front to each battalion of the first New Army.

Second Canadian Contingent in England.

LONDON, March 10.

The "Morning Post" states that the second Canadian Contingent has landed in England.

Sir James Donaldson.

LONDON, March 10.

The death is announced of Sir James Donaldson, Principal of the University of St. Andrews.

TURKEY.

Taking of Constantinople.

Will not be Delayed Long.

LONDON, March 10.

Speaking in London, Mr. Herbert Samuel said that there was reason to hope that the taking of Constantinople would not be long delayed.

Dismay at Berlin and Vienna.

ALLAHABAD, March 10.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The situation in the Near East is most promising. The destruction of the Krupp big guns at the Chenak forts has caused as much dismay at Berlin and Vienna as at Constantinople. Attempts are being made to minimise the importance of the operations, but everywhere it is recognised that the fate of the Balkans for a hundred years ahead is now being decided. The whole trend of events is against the enemy, who are so well held on all fronts that no adequate support can be given to Turkey. It even seems possible that Turkey may be forced to make a separate peace. The danger of Constantinople falling has caused troops to march back towards the Bosphorus from various directions, including Egypt. The attack on Smyrna is an additional surprise to Turkey. The threat to occupy Asia Minor will have important bearings on the general situation, as the Turks are unable to estimate the Allies' intention. The uncertainty as to the meaning of the operations against Smyrna is known to be troubling the Porte, whose withdrawal of troops from offensive operations is a great weakness to German policy. The great attack on the Dardanelles has overshadowed the submarine campaign in home waters, which are languishing ineffective.

The Casualties.

LONDON, March 9.

It is officially announced that the casualties at the Dardanelles on March 4th were three blue jackets killed and six wounded, and in the Naval Division 22 killed, 22 wounded and three missing.

Bombardment of the Dardanelles

LONDON, March 10.

It is reported in Athens that the "Queen Elizabeth" entered the straits on Monday for the first time and participated in the bombardment with the shell fire from the Gulf of Saros and partly destroyed the Fort Midos above the Narrows.

TELEGRAMS.

Bombardment of Dardanelles.

LONDON, March 10.

PARIS.—A Communique says:—The "Queen Elizabeth" on Monday supported by four battleships entered the Dardanelles and bombarded with her 15 inchers fort Roumeli Medjidieh, the south point of Kilibahr. Bad weather hampered the operations.

War Cable to the Viceroy.

Operations in the Dardanelles.

DELHI, March 10.

The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy dated 9th March:—Intense interest in both Europe and America is being taken in the operations at Dardanelles. According to an Admiralty statement on the 6th and 7th one fort on each side of the narrow was silenced after a heavy bombardment both by direct fire of battleships entering the straits and also by the "Queen Elizabeth" firing over land from the open sea at a range of nearly 12 miles. The fort on the Asiatic side which was silenced has two 14 inch guns. The fort on the European side whose magazine exploded on the 5th by a shell from the "Queen Elizabeth" has not fired since. The "Queen Elizabeth" was struck by shell from field guns but was not damaged. The majority of ships inside the straits was also struck by shells but no serious damage or casualties occurred. Progress has also been made in attacks on Smyrna. Having swept a way through minefields at the entrance of the harbour the ships engaged the batteries and continued to fire till all was silenced. The operations continue. Altogether 15 British and five French battleships and three British Cruisers are mentioned in the admiralty statements as taking part in the operations in Turkish waters.

Another Telegram to the Viceroy.

DELHI, March 10.

The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy dated 8th March:—

The Dardanelles Bombardment.

A long Admiralty statement shows steady progress from 3rd March to 5th in destroying the Dardanelles defences. The forts on the west of the narrows were heavily shelled especially by the "Queen Elizabeth". Firing took place from the Gulf of Saros over land and in fort with the largest guns. Magazines were blown up and other forts also damaged. This systematic bombardment takes time to accomplish its object but progress is more rapid than was generally expected. At first there seemed a danger that mines with which the Channel was plentifully strewn might prove a greater obstacle than forts but mine-sweepers have hitherto been able to clear the course effectively. Meanwhile the French warships in the Gulf of Saros are bombarding Balair forts to the north of Gallipoli and British ships are attacking the Turkish forts from the Gulf of Adramytti about 50 miles to the south of the entrance of the Dardanelles. Another British Squadron has begun to attack Smyrna, a fortified place, the destruction of which would be a severe blow to the Turkish communication on the eastern front.

FRANCE.

Paris Communiques.

German Attacks Repulsed.

LONDON, March 10.

The Paris communique says:—A violent German bombardment in the region eastward of Steenstraete was followed by a German infantry attack which failed.

The enemy made several more counter-attacks against Reichackerkopf, which were easily repulsed.

Allies' Further Progress.

PARIS.—Yesterday evening's communique said:—In Belgium east of Steenstraete we repulsed an attack. There has been fighting all day at Notre Dame de Lorette, and positions are unchanged.

Hot fighting in our favour has occurred in Champagne. We repulsed two counter-attacks in the wood where we recently gained a footing between Souain and Perthes and made further progress here and in the adjoining wood.

We repulsed an attack on the ridge northeast of Mesnil, and captured another two hundred yards, and carried a German work with armoured shelters and extensive underground chambers.

We attacked between Four-de-Paris and Chateau Argonne, capturing two hundred yards of the enemy's first line.

RUSSIA

The Tsar.

LONDON, March 10:—The Tsar has gone to Helsingfors.

A Russian Communique.

LONDON, March 10.

PETROGRAD.—The communique says:—There was desperate fighting on Tuesday between the Niemen and the Vistula. A German attack on Klyn and Lomza roads was repulsed. The Austrians continue the offensive in the Carpathians in the region of Baligrad despite crushing losses, also in the region of Uszok and Munkacs, where they captured a hill near Kozimela on the 7th instant, but we retook it yesterday morning.

Intense Cold in the Carpathians.

Russians' Uninterrupted Attack.

LONDON, March 10.

An Austrian communique says that intense cold and deep snow prevail in the Carpathians yet the Russians are uninterruptedly attacking with superior forces compelling the Austrians to be on the alert day and night.

TELEGRAMS.

Russian Success in Caucasus

LONDON, March 10.

PETROGRAD.—A communique announces:—We have occupied an important position in the Trauschorok region, throwing back the Turks towards the southwest and inflicting heavy losses.

GREECE.

M. Venezelos' Policy.

Intervention on the Side of Allies.

LONDON, March 10.

The Greek Crown Council, with only two dissentients, favoured a declaration by M. Venezelos that the Greek Army and Navy would immediately be employed on the side of the Allies. All Greeks sympathise with the Allies, and the general feeling is that M. Venezelos will return very soon and enforce his policy.

The King's Difficult Position.

It is admitted that the King is in a very difficult position.

Situation Critical.

Meanwhile the situation in Greece is critical.

The Greek Cabinet.

LONDON, March 10.

ATHENS.—M. Goumaris is forming a ministry and will probably announce the names to the King to-night.

New Greek Cabinet Formed.

LONDON, March 10.

ATHENS.—The King has approved the Cabinet with M. Goumaris as Premier and Minister of War and M. Zographos Minister for Foreign Affairs.

ITALY.

Italian Negotiations fail.

War the only Recourse.

The Premier's Significant Words.

LONDON, March 10.

ROME.—Signor Salandra, the Premier, opening the works of the new Naval Harbour at Gaeta said that he would work faithfully and conscientiously to enable Italy to emerge greater and stronger from the war. General Morra said the army was ready to obey orders and march in the name of the King and Country. Signor Salandra embraced him amid rapturous enthusiasm. Replying to general Morra's remarks signor Salandra said that the Italians, although with anguish, did their duty for the glory of the Fatherland. These words are interpreted as meaning that negotiations to obtain satisfaction for Italy's national aspirations have failed and recourse must be had to other means. The enthusiasm of the crowd was frenzied when the Archbishop of Gaeta waved the historic flag of Venetian flag. Signor Salandra's return to Rome was a triumphal procession and there were cheering crowds at the station.

GERMANY.

Budget Passed by Prussian Diet.

LONDON, March 10.

AMSTERDAM.—The Prussian Diet has passed the budget. The social democrats voted against it and the Poles abstained.

PORTUGAL.

The Unrest in Portugal.

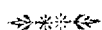
Some Recent Events.

LONDON, March 10.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on March 9th:—The "Daily Chronicle's" Lisbon correspondent reports a revolver attack on several democratic parliamentarians in the street of the capital on the 28th February. One was killed and two assailants were wounded by return fire. In the previous week Signor Costa's life was attempted at Oporto. There were riotous scenes in Lisbon on the 27th February in connection with the Cabinet's governing without a Parliament. The object of the dictatorship is to secure honest elections. The politicians protest, as they wish to control the elections and secure a majority for themselves.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

German Submarine Blockade Futile.

Viceroy's Cable.

DELHI, March 10.

The futility of the German submarine blockade is shown by a further admiralty statement in the second week after the date announced by Germany for its commencement. Not a single ship was sunk by German submarines though many were chased. The threat of destruction had no effect in deterring ships from sailing from and to Britain, for rather more ships arrived and were cleared than during the corresponding week a month ago.

The Eastern Fight.

In the east, battle developing to the south-west of Warsaw has turned in favour of the Russians. The German offensive stopped and the Rus-

TELEGRAMS.

sians have begun counter-attacks. Military opinion at Petrograd is that the German attack is not intended as a serious menace but to prevent Russians from sending more men further north wherefrom the Germans are being steadily driven back to the frontier. In the Carpathians the Russians continue to repel the Austrian attacks. As the dust of the recent German offensive clears away, Russia is seen in the firm possession of all the essential strategic positions and to be cautiously renewing her advance into Bukovina.

A Successful Air Raid.

Another successful air raid has been carried out on Ostend. Bombs were dropped on a submarine base and the German headquarters building. Other operations in the west bear the same character as for some time past. Heavy fighting in Champagne enables the French to capture the ground yard by yard. Our army plays its part by detaining large German forces.

Food for Muslim Pilgrims Seized.

Italy's Energetic Protest.

DELHI, March 10.

The Communique states that it is reported by the Italian Government that the Turkish authorities at Jeddah in spite of the energetic protests of the Italian Consul there have seized the "Mogador's" cargo of thirty thousand sacks of barley which was destined for pilgrims to the Holy Places. His Majesty's Government in their solicitude for the welfare of pilgrims had made special arrangements for exempting food supplies from their measures for dealing with contraband and the high-handed action of the Turkish authorities in taking advantage of this fact will be universally condemned. If supplies sent by his Majesty's Government for Muslims on sacred errands to the Holy Places are to be seized and used for Turkish military forces such supplies obviously must cease. His Majesty's Government therefore while adhering unswervingly to their policy of respecting the Holy Places will be reluctantly forced to discontinue them unless the Italian Government receive from the Turkish Government an adequate assurance that these supplies will not be misappropriated.

A Chief's Nice Offer.

[DELHI, March 10.]

The Viceroy has gratefully accepted from the Chief of Dharampur (Bombay Presidency) the offer of one million pounds of hand-baled hay for use in connection with the war.

The Eastern Theatre.

Viceroy's Telegram.

DELHI, March 10.

Another great battle commenced this time on the River Pilica a tributary of the Vistula south of Warsaw. Here the Germans opened attack on Friday which on Saturday assumed the character of a great battle. The result of this latest attempt to reach Warsaw has not yet been reported. In the central Carpathians the Austrians continue to make attacks without success. In Eastern Galicia the Russians continue the offensive and have driven the Austrians from positions on the river Bystzya a tributary of Ducester. The French military authorities announce that progress has been made in Perthes where advance has continued daily almost without interruption since the 16th February. The French also had considerable success in Vosges where they carried the position and repulsed counter-attacks.

CALCUTTA.

Forecasts of Rice and Cotton Crops.

CALCUTTA, March 10th.

The final forecasts of the Indian rice and cotton crops and a final memorandum upon the Indian sugarcane crop of the current season have been compiled by the Director of Statistics to the Government of India. The total estimated yield of rice is three percent short of the revised figure of last year. Most of the deficiency is in Bihar and Orissa but the crop is also somewhat short in both Bengal and Burma. The total estimated yield of cotton is three percent more than the revised figure for the last year. Bombay, the Central Provinces and Burma accounting for most of this increase. As regards sugarcane the outturn is estimated at three per cent above the revised figure for the last year and nearly six per cent above the average of the preceding five years this improvement being due to conditions having generally improved in the latter part of the season, the area sown having been no less than nine per cent short of that sown last year.

The Moulvi Bazar Bomb case
Its History.

Hearing Commences on 22nd March.

CALCUTTA, March 10.

The Deputy Commissioner of Sylhet will commence the hearing of the Moulvi Bazar bomb case on Monday the 22nd March. In this case one Debipada Roy is the accused. He is charged with an attempt at murder and abetment in connection with the bomb explosion at Moulvi Bazar in 1913. It is alleged that the accused with others went to Moulvi Bazar with a bomb after the Jagatsi Asram riot with the object of killing Captain Gordon the then Sub-Divisional Officer of that place who directed the arrest of some Asram people. When the accused with his companions was in front of Captain Gordon's house the bomb exploded killing the man who was carrying it on the spot. The identity of the deceased was not established then and the police were unable to trace the others implicated in this crime. About two years after this incident during the supplementary trial of the Barisal conspiracy case one of the accused who was convicted in the original trial gave evidence on behalf of the prosecution. He made a lengthy statement giving in detail the doings of the Dacca and Barisal sections of the anarchical Association with a long list of outrages committed by the members of his

TELEGRAMS.

society, the bomb outrage at Moulvi Bazar being one of them. He mentioned the names of the man who was killed by the explosion of that bomb and also implicated the present accused as one of the companions of the victim. The present accused Debipada Roy is a young man of Modhyspara village in the district of Dacca. Recently he was convicted by the District Presidency Magistrate, Calcutta, with two others on a charge of harbouring Midan Mohun Bhowmik an absconding accused in the Barisal conspiracy case and was sentenced to two years rigorous imprisonment. He appealed to the High Court of Calcutta and the appeal is still pending. Mr. N. Gupta will appear on behalf of the prosecution at Sylhet.

The Olive Street Robbery.

CALCUTTA, March 10.

The Calcutta Police are now disposed to view the Olive Street robbery on Monday afternoon as of the purse snatching variety of crime and not as a highway robbery with assault. No arrests have yet been made.

Japanese Specialist.

To Investigate Commercial Possibilities with India.

CALCUTTA, March 11.

Dr. Ichitaro Shoji, Special Commissioner of Commerce, appointed by the Japanese Government to investigate the possibilities of Japanese trade in India has arrived in Calcutta after visiting Madras, Bombay, Lahore and other towns in Northern India. He proposes to stay in Calcutta for about ten days before proceeding to Rangoon on his way to Japan.

UNITED PROVINCES.

An Interesting Case.

A Question of Succession Under Mahomedan Law.

ALLAHABAD, March 10.

The Chief Justice and Sir P. C. Banerjee are engaged in hearing an interesting appeal in which the question for decision is whether, among Baluchi Mahomedans, female descendants could inherit property when there were male descendants. The parties to the suit migrated from Baluchistan to Gurugaoon in the Punjab, whence they spread over certain portions of Meerut and Bulandshahr districts. The case was first decided in India and then went into the Privy Council. The Indian Courts had held that they would not allow the custom to be proved in derogation of ordinary rules of succession under Mahomedan law. The Privy Council set aside this decision and sent back the case to allow the defendants to produce evidence of custom and decide the case according to law. The appeal is proceeding (Censored.)

BURMA.

Burma Financial Statement.

RANGOON, March 10.

At Saturday's meeting of the Burma Council there will be presented the revised Financial Statement for 1915-16 by the Revenue Secretary, Government of Burma.

Raid on the Kheddah Camp.

Gun Recovered from a Siamese Armed Party.

RANGOON, March 10.

In connection with the report from Tavoy of the raid on the Kheddah camp at Mawthit Kok Yebu village and theft of a double-barrelled shot gun several Dahs and other property by a party of Siamese armed with shot guns and swords, the D. S. P. accompanied by the Adjutant, Toungoo Battalion of Military Police, with detachments of Karen military police set out for the scene last week. On reaching the village of Wagon they were informed that another party of armed men from across the border in Siam who had two guns and 'dahs' had been seen. The gun has been recovered from the first band. Two parties of Karen military police are out searching for dacoits.

Captain Smuts Arrested.

RANGOON, March 11.

A Telegram received by the Commissioner of Police from Penang last evening reports the execution of warrant for the arrest of Captain Smuts on the arrival of the steamer "Bharata" on charge of cheating Mrs. Grace Smith. Bail was allowed.

BOMBAY.

Bombay Legislative Council.

The Agenda for Next Meeting.

BOMBAY, March 10.

At a meeting of the Bombay Legislative Council on the 18th instant, the revised financial statement of the Government of Bombay for the coming year will be presented.

Among the list of business are a motion by the Hon. Mr. Pattani for the withdrawal of the Bombay Certificates of Heriship Bill No. 3 of 1910 and the first reading of the Bill to amend the Bombay Protection of Pilgrims Act of 1887.

On a motion by the Hon. Rao Bahadur Rodda the Council will record a sense of sorrow at the untimely death of Mr. Gokhale and appreciation of his services on both the Legislative Councils.

At the same meeting the election of a representative by the Non-official Additional Members to fill the place of the late Mr. Gokhale in the Imperial Council will take place.

The Hon'ble Mr. Patel will move a resolution to consider the desirability of (a) putting the official Assignees of Bombay on a fixed salary and crediting to Government the fees at present charged by him and (b) creating the office of Official Receiver on a suitable fixed salary, such officer to be henceforth the official receiver in suits and official liquidator of joint stock companies instead of the Official Assignee as at present.

మంగళూరునందలి యభివృద్ధి

నర నారాయణచంద్రావర్మగారు ప్రాచీన వ్యాసమునందలి యభివృద్ధియను సారాంశము:-

ఏకాదశ సంవత్సరములకు పూర్వము మలబారునందు క్రైస్తవమతము యొక్క వసింపియుండెను. అతని గుఱించి తెలుసు వినియున్నాము; చదివెయు నున్నాము. నేటికిని ఆ ప్రాంతములందలి ప్రజలు భావమున్నది. తాతొడ క్రైస్తవమత విషయమై బోధించువారికి అతడు "మీరు మీ పనిని చక్కగ నెరవేర్చుటకులే చేపల చేపలను చక్కగ గమనింపు" అని బోధించుట గలదు. చేపలను పట్టుటకు మంచిసాధనము నుపయోగించి, చక్కనియెడలించి, చేపల చలనములను తిన్నగ గమనింపుడు" అని యాతడు బోధించును. కలమునకును, దేవాద్యామయమునకు మలబారు, కకరా, ఈ ప్రాంతమునందలి బాలలు లెరుగులకంటె ఎక్కువ ప్రసిద్ధి గాంచియున్నారు. న్యాయ సాక్షముల కెక్కువగా రెవరనిని నీ ప్రాంతపు బాలలులే యని నుడువకున్నది యచ్చటి కెద్దమనమ్యలు కొందరు నాతో చెప్పియున్నారు. వారి వ్యాపార వ్యవహారములలో వివాదములు చాల అరుదు. అటు లెప్పుడైనను సంభవించిన యెడల, కెద్దమనమ్యులయే, స్నేహితులయే పంచాయతీ తీర్మానములతోనే తీసిపోవుచున్నది. ఇచ్చట కత్తికోటలో సముద్రతీరమున నేను కొందరు బాలలతో సరస సల్లాపము లాడుచుండినపుడు మేము మాకాలమును సముద్రమువీధి వెళ్లుచున్న వారము. సర్కారు కార్మికుల పట్టుటకు మాకు ప్రార్థన ఎక్కువ నున్నది? అని పలువురు బాలలు అడిగి. పురుషులు రాత్రియే బయలుదేరి సముద్రమునకు వెళ్లుదు; సముద్రమువీధి వెళ్లి చేపలను పట్టి పగలు చాల ప్రాదేశికమునకు తిరిగి దరి చేరుదురు; బాలలలో విక్రయించి వ్యాపారముచేయు నిమిత్తము ఆ చేపలను స్త్రీలచేతికిచ్చెదరు. వారిలో సముద్ర గమనమునందు పురుషులకంటె సామర్థ్యముగలదో అంతసామర్థ్యము స్త్రీలకు వ్యాపారమునందుగలదు. చేపలను విక్రయించుచోట్ల చెంబడి స్త్రీలను గుంపులను చూచినయెడల సాంఘిక విషయములకు కెల్లదుగను. చేపలను చొక్క నమ్మబడుచుండుట వలనను అవి ఆహారపదార్థములలో నోకముఖ్యభాగమగు మందుట వలనను అన్ని తెగల కూరలను (అంటరానివారునకా) చేపలను కొనుటకు అచ్చటికి వచ్చుదురు. కాని, ఏకపలాపేక్షతో నానాబాతులవారిచట గూడుదురుగా? వారిలో నితరుల కన్న తామెక్కువయని తలంపు కూరలు, తదితరులచే తాకబడి నైలందుట కిల్లక, గుంపంతయు వెళ్లిపోవుటకు దూరముగ నిలిచియుండుదుగాన, మంచిసంతకంలేయు నైపోయి, తుదకు జబ్బురకముచేపలే వారికి లభ్యమగును. ఒకనాడు సాయంకాలము నేను బాలములవీధి వెళ్లుచుంటిని. చుట్టు కొన్ని గుడి నెలండ్లెను. ఆ ప్రాంతమున కొందరు చెంబడిస్త్రీలు చేపలను విక్రయించు మహుర్పుండియుండిరి. వారిచుట్టును పురుషులు, స్త్రీలు గుంపులుగూడి వానిని కొనుచుండిరి. మారముగ కొందరుస్త్రీలు కూర్చుండియుండిరి. వారెవరిని విచారించి నాయరు నాయకిమణులని యెరిగితిని. వారు చేపలను కొనవచ్చినవారే యైనను, అగుంపులో నంటరానివారి సంవర్కరము నొల్లక, గుంపంతయు చెదరిన పిమ్మట, జేరము చేసి చేపలను కొను నుద్దేశముతో నైచెప్పినటుల నచట దూరముగ జేచియున్నాను. ఇట్లువారుచేయుటలన కలుగునలమెటులుండవని విచారించగా, ఆయంటరానివారు తొలుదొలలి పేరమాడి మంచిచేపలన్నింటిని కొని పినికొనిపెట్టినవిదప నిలవయుండు జబ్బురకమే యీనాయరు స్త్రీలకు లభించుచున్న పని చెంబడి స్త్రీలవలన నెలంగగలిగితిని.

మద్యపాన మను దుర్భాసము ఆబాలరులకు వాడుక యున్నది; కాని, "దేవాలయప్రయత్నము" అనునొక యుద్యమమునకు ఫలముగ నావచ్చెయు క్రమక్రమముగ తగ్గిపోవుచున్నది. ఆయుద్యమము వారి నైతిక భావమును, సాంఘికాచింతిని అభివృద్ధికి తెచ్చుచున్నది. ఒక్క తెగవారి కొకదేవాలయము నిర్మింపబడును; స్నానముచేసి యాదేవాలయమునకువెళ్లి ప్రార్థనాదులు నేయుటకు ఆ తెగవారు కొరబడుదురు. మద్యపాననిరోధమును గుఱించి అచట ప్రసంగము సలుపబడును. ఇందుచేత, వీరయంద, అంటరానివారిని నిగ్రహింపబడు వారియందగులెనె, సంఘ సంస్కారము సగమవకుట సాధించియు లగును. ఇచ్చట నిమ్మబాతులనివించు కొనువారి విషయమై యిటీవల యా ప్రాంతమున

ప్రయత్నింపబడిన సంఘసంస్కరణోద్యమ మిట్టిదే. ఇట్టి ప్రయత్నమునకు గడంగిండులకు రాగల కీర్తి వారాయణ గురుస్వామిగారికి చెందవలెను. ఈ వారాయణగురుస్వామి గారు తియ్యలపాలలో చేరి ఒకసంఘ సంస్కర; తిరువాన్కూరునందు కొక గురువు. చెంబడివాండ్ర న్నిగితుల సోన్నత్యమునకు తెచ్చుటకు దక్షిణకనరాలోని శ్రీ : బ్రాహ్మదేవుని సంఘమువారు ప్రయత్నించుటకు విజయము గాంచిరి. దేవాలయ ప్రయత్నమును కుదురుచుంట్లుగా ననేకులు ప్రతిఘటించిరి. కొని, మద్యపానమును సంస్కరముగ మునిగొని. చక్కగ విచారించునెడల, శ్రీ : బ్రాహ్మదేవునిసంఘమువారు మద్యపానాభ్యాసమును విరంజయగ గలవారనిగూడ వారివారి పత్తుల ప్రాత్యువాసుద్వారా చక్కనిమార్గమునకు త్రొక్కుకొనినటుల తెల్లమగుచున్నది. ఈతరున సంస్కరంబుచేడి తిన్నసమర్థము నలంకరించగలిగిన పురుషుల కెటులు గలను. ఇట్టివాని నే నొక్కనిని చూచితిని. వారు మద్యపానమును సంస్కరముగ వదిలి, జీవాల యోగ్యమగు సంఘములో చేరినంతలే వానిని మెచ్చుకొనుచు వానిభార్య, రెండేండ్ల క్రిందట మంగళూరులో నిమ్మబాతులదారులకు రంగం పుయాజమాన్యముక్రింద జరిగిన మహాసభలో, వానికొక బంగారు కడిమునును బహుమానమొసంగెను. వా డాకడిమును కడుంగడు సంతసముతో నాకు చూపెను.

నేను 1893సంవత్సరమున మంగళూరునకు వెళ్లియుండిరి; ఇటీవల మలల వెళ్లితిని. అప్పటికిప్పుడు ఆ ప్రాంతమున నైతిక, సాంఘిక, విద్యావిషయములయందెంతయో అభివృద్ధి గాంచియున్నది. 1893-వ సంవత్సరమున విదేశీగమనమును గుఱించి యచట ప్రబలముగ చర్చలుజరుగుచుండినది; సారస్వతి తెగవారిలో ఇందు చీకటి తేర్చుడినది. విదేశీగమనపక్షి వాతులకన్నను ప్రతికక్షివారి అవ్యుదేక్కవమంది యుండిరి. కాబట్టి, విజయలక్ష్మి వారిపక్షముననే వాలియుండెను. కాని, విదేశీగమనముచేసి తిరిగి భరతిభూమికి దయచేసినవారిసంఖ్య నానాబాబునందరు, పూర్వాచారపరాయణుల పూర్వకాలపుజలము క్రమక్రమముగ తగ్గెను. ఇప్పుడు మంగళూరునందలి పూర్వాచారపరాయణులను అట్లే మార్చిపట్టుపట్టుక సహాసముగలవారై యున్నారు. మంగళూరునందలి బ్రహ్మ సమాజమువారుకూడ నేరెద్దివిషయమున ప్రవేశముకలిగియుండిన పాటువడుచున్నారు. ఆస్తికమతాలంబులను, తత్వవిషయముల నగు ధీనావాత్స ముగ్గురుయావలతో స్నేహము చేయు భాగ్యము నాకంతయు నానందదాయకముగ నున్నది. స్త్రీవిద్యా విషయకోద్యమములను తృప్తికరముగనే యున్నది. మహిళాసమాజ మొందుగలదు. నే నాసమాజ సభ్యులను చూడ గలిగినందులకు సంతసిల్లుచున్నాను. వారికోరిక ననుసరించి, వారియాహ్వానము సంగీకరించి వేరొకలమున ప్రసంగించితిని. కనగా హైస్కూలు, గణపతి హైస్కూలు, ఈ రెండు స్థానములను ప్రజల సహాయము గలిగి నిర్మింపబడినది. ఆవిద్యాలయములందలి విద్యార్థులు స్వాత్రమ్యభావములతో యానాటుల పనిచేసిరి. ప్రభుదేంట్టు బ్రదర్స్ట్రుడో అను స్థాపన మొకటి యేర్పడియున్నది. ఇదియిట్టి పేరతోబరగు నితిరసంఘములకన్న నెక్కువగ విద్యాభ్యాస మొనగ వచ్చెయిచ్చును. ఇందెన్ని పలుకుల విద్యార్థులే చేయుచున్నారు. కాన్యనిర్వాహకాదివివిధకార్యములు విద్యార్థుల వలననే నిర్వహింపబడుచున్నవి. దక్షిణకనరా వ్యవసాయ దారులలో ముఖ్యమైన తెగ నేర్పడు "బంటూన్" అను వారిటీవల కొన్ని సంవత్సరములకును విద్యావిషయమునందుగా నెప్పుడూ ప్రయత్నించెను, ఇటీవల విద్యావిషయమున చాల క్రద్దవహించి సామరుకుమందుట అభివృద్ధిపాపము. ఆ ప్రాంతమునందు వివిధవిద్యాలయములందు విద్యవిభజనయే తమ తెగవారికిగానువారు విధాన్యావసమును స్థాపించిరి. ఆహస్తలు నందలి యాకామలతోడ నే నొకగంటకాలము ప్రార్థువుచున్నానని వారి విద్యను; తెలివిన, ఆనంద, మద్యప్రదర్శనను చూచి ఆనందింపతిని.

నిమ్మబాతులదారుసంఘమువారుచేసినవిని వీరినిన్నింటినిమించియున్నది. సుసంపూర్ణమగు సామర్థ్యముగ నేర్పడినసంస్కరణము ప్రాప్తపాకముగనున్నది. ఈ ఘనకార్యమునకు కీర్తి బ్రహ్మ సామజుడగు రంగరావుగారి చెందియున్నది. నిమ్మబాతుల వారిని వీరు ప్రత్యేకముగ నేర్పరిచిన ప్రదేశము, పంచములకని యీతడుస్థాపించిన సాతకాల, యత్యధులు, సత్కార్యమునకు పూనుకొనువారు, తమకార్యదానయం వెన్ని అంతరియము లడ్డపడినను, వానిన్నెట్టి తొలిగించుకొని తాము తలకెట్లు పునకార్యములను చేయునగుదురనుటకు నిదర్శనము లగుచున్నది.

నిమ్మబాతులు, నిమ్మబాతులదారుసంఘము, ఆనందను గురించి వినియున్నాము గదా? సంతతితగాతులు, సంతతిత బాతులదారుసంఘము అయిటను ముగియించిరి. పిలుచున్నాము. పొందుపులుకొందరు నిమ్మబాతులవారు అంటరానివారిని వారిని నిగ్రహించుచున్నారా? క్రైస్తవులు పొందుపులకన్న నెక్కువవారినియే, వారు ఇతరులతోడ భారతముగ కలియరాదనియు, వారు ప్రత్యేకముగ నొక తెగ నేర్పడి, వర్తించవలయుననియు కొందరేర్పాటుచేసికొనిరి. మామ్యురేడి సోనాగారు ఈనూతనపద్ధతిని ప్రోత్సహింపవలెను. ఈ వారంగారి కొకపాతకాలనో, పరిశ్రమరాలను స్థాపించిరి. ఈ పాతకాలలలో క్రైస్తవమునకుకేకగాన, ఇతర తెగలవారికిని విద్య కలపబడుచున్నది. దొరతనమువారు వీనికి గ్రాంటు లిచ్చుచున్నారు.

వృత్తాంతలేఖలు.

ప్రసిద్ధా రులు.
(స్వయం విలేఖరినందలి)
కాలసితి.

ఎందలు ముదిరినవి. ఈమధ్య నీ ప్రాంతమునగలిగిన వస్తుముచే సమ్యములు ఫలించునని నమ్మకము కలుగుచున్నది. అంటుమామిడితోటలుగూడ నీసంవత్సరము బాగుగ కాయతేను. చుకూచికపు వాదావిడి పూర్తిగతిగలేదు. కాని వ్యాధి తగిలినవారిలో సంకగా మృతులగుటలేదు. జీకాలు తిరుగతయించుకొనిన వారిలో నెవరికి సంకవలకు నీవ్యాధిసోకలేదు. అమ్మవారిపండుగులు మంచియుత్సాహముతో జరుపబడుచున్నవి.

రామానుజ పుస్తకభాండగారము.
ఇంతవరకు నీ భాండగారము రంగవిలాసభవనమునందుంచబడినది. ఇప్పుడాగ్రహము అద్దెకు నీయబడినంగన భాండగారము మరియొకస్థలమునకు మార్చవలసినవచ్చెను. పట్టిప పలులలో మంచినీటిగల గృహములు దొరకనందున ప్రస్తుతము భాండగారపు వైను(వెనీడెంటు సంగీతరావుగారి గృహమున) యందుంచబడినది. ఇటీవల శ్రీ శ్రీ మాప్రభువులగు రాజీవారు పట్టిప పలులలోనున్న తమ గృహమునొకటి దయచేసి అందీభాండగారము మంచుకొనుడని సెలవువచ్చెయించిరి. కొంచెము మరమ్మత్తుకొండుటచే నికనందుంచలేదు. సంవత్సరాదినా డాగ్రహమును ప్రవేశించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. అందు ప్రవేశించిన తోడనే రాత్రిపాతకాలముగూడ భాండగారమువారు స్థాపింపనున్నారని తెలియుచున్నది. విద్యాభిమానులును, ఉదారహితులును నగు శ్రీ రాజీవారిదివ్యభవన మొంగి సంకలకు అందరు అనేకవిధముల కొనియాడుచున్నారు.

అగ్నిహోత్రుడు.
వీరికి చాల నాగ్రాహముగలిగినది. ఇంతవరకు పడునాలుగు మాసలు ఇండ్లవలలవెట్టిరి. ఇప్పుడునుగ రెండురోజులు ఇండ్లుకాలినవి. ఇదిగరకు తాముకు ఇండ్లతో గరిహపుయందెను. ఇప్పుడు వెంతు టిండుగూడ కాలియున్నది. తిరిగి నీటికగతిలేదు. పట్టిపనాతులు బొత్తిగా లేని పాపమువచ్చెను. ఉన్న వానికి ప్రస్తుతము గిలకలవైన కెట్టింపి యెడల కొంతవరకు చాగుగనుండును.

స్థాపన.
కొ ఆవకట్ట ప్రెడిము సోనయిట్ల యొకటి యాగ్రాహములో స్థాపించుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. కొద్దిదినములలోనే స్థాపించవలసి వినుచున్నాము. వానికి కార్యదర్శిగా మ|| రా|| శ్రీ ఆవసరాల వారాయణమూర్తి పంతులుగారిని ఏర్పరచుచు తెలియుచున్నది.

చేజోదారకుడగు
గో కే చ రి త్ర
ఈస్వార్థస్థానిని వచ్చి చరిత్ర నయలముగా వర్ణింపబడి యున్నది. భానియముఖ్యముగ సాంఘ్యులకు ఈ మహాయము నీయును. గ్రంథ మచ్చులొనున్నది.ల మీ
హెచ్ వి. కృష్ణా తిరిగి
వచ్చును.

-Printed and Published by K. Nageswara Rao at the Andrapatrika Press, No. 6 & 7, Thamban Chetty Street, George Town